HE 346/2026 vp

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VUODEN 2027 TALOUSARVIOESITYKSEN (HE 175/2026 vp) TÄYDENTÄMISESTÄ

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysosiin ehdotetaan,

että eduskunta hyväksyisi oheen liitetyn täydentävän esityksen hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 2027.

Helsingissä 19.11.2026

Pääministeri

PETTERI ORPO

Valtiovarainministeri *Riikka Purra*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan vuoden 2027 talousarvioesitystä (HE 175/2026 vp) täydentävä hallituksen esitys. Täydentävä esitys voidaan antaa, koska valtiovarainvaliokunta ei ole vielä antanut mietintöään 21.9.2026 annetusta hallituksen esityksestä vuoden 2027 talousarvioksi.

Tuloarviot

Tuloarviota ehdotetaan alennettavaksi 70 milj. eurolla talousarvioesitykseen nähden. Arviota veroista ja muista veronluonteisista tuloista ehdotetaan alennettavaksi 130 milj. eurolla. Alennus johtuu pitkälti siitä, että rahapeliuudistukseen liittyvä yksinoikeustoimiluvan perusmaksu, joka koskee Veikkauksen monopoliasemaan jääviä rahapelejä, tuloutetaan kokonaisuudessaan v. 2026 eikä siitä siten kerry tuloa v. 2027.

Ansio- ja pääomatuloveroihin ehdotetaan 6 milj. euron vähennystä. Vähennys johtuu hallituksen tekemästä päätöksestä korottaa matkakuluvähennyksen enimmäismäärää v. 2027 osana kokonaisuutta, jolla tuetaan autoa työssäkäyntiin tarvitsevia suomalaisia ja kuljetusalaa sekä maa- ja metsätalousalaa. Osana edellä mainittua kokonaisuutta myös alennetaan ajoneuvoveron perusveroa vanhemmilta polttomoottoriautoilta vuodesta 2028 lähtien alkuperäistä esitystä enemmän, minkä vuoksi v. 2027 maksuunpantavaa ajoneuvoveroa ehdotetaan alennettavaksi 6 milj. euroa aiemmin arvioitua enemmän.

Sekalaisia tuloja ehdotetaan korotettavaksi yhteensä 60 milj. eurolla. Verotukseen liittyviä korkotuloja ehdotetaan korotettavaksi 35 milj. eurolla. Kalustoyhtiöltä tuloutettaviin junakaluston huoltojen korvauksiin ehdotetaan 19,5 milj. euron lisäystä. Vastaavat menot on budjetoitu momentille 31.20.21.

Määrärahat ja tasapaino

Varsinaisten tulojen 70 milj. euron vähennys ja määrärahojen 49 milj. euron lisäys huomioon ottaen vuoden 2027 täydentävä talousarvioesitys lisää valtion budjetoitua nettolainanoton tarvetta 118 milj. eurolla. Valtion budjettitalouden alijäämäksi v. 2027 arvioidaan n. 12,4 mrd. euroa

Vaalikauden kehys

Vuoden 2027 kehystasoa tarkistetaan vastaamaan kehyksen hinta- ja rakennemuutoksia jäljempänä olevan taulukon mukaisesti. Yhteensä nämä muutokset laskevat kehystasoa n. 12 milj. eurolla verrattuna talousarvioesitykseen. Lisäksi kehystasoa alennetaan harkinnanvaraisesti yhteensä 73 milj. eurolla, koska investointiohjelmaa laajennetaan n. 53 milj. eurolla kehyksen puitteissa ja osana hallituksen linjaaman autoilun kustannusten keventämisen paketin rahoitusta perusväylänpidon määrärahaa alennetaan 20 milj. eurolla. Tarkistusten jälkeinen menokehys vuodelle 2027 on 79 447 milj. euroa.

Talousarvioesitystä täydentävän esityksen jälkeen kehykseen luettavien menojen taso on 79 077 milj. euroa. Näin ollen vuoden 2027 jakamaton varaus on n. 70 milj. euroa, minkä lisäksi v. 2027 on käytettävissä 300 milj. euron lisätalousarviovaraus.

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2027
LTAE III 2026, TAET 2027		
31.20.21	Junakaluston huoltokuluihin liittyvä läpivirtauserä, jota vastaavat korvaukset tuloutuvat momentille 12.31.10.	19,5
32.01.41	Ajoitusmuutos kvanttikoneen maksatuksissa sekä uuden kellon hankinnassa Suomen ajan varmistamiseksi.	-6,3
32.20.41	Ajoitusmuutos energiatuen maksatuksissa.	7,2
32.20.46	Ajoitusmuutos laivanrakennuksen innovaatiotuen maksatuksissa.	9,5
LTA III 2026 VaV, TAET 2027		
33.20.52	Muutos yleistuen tarveharkintaa koskevaan siirtymäsäännökseen. Kyseessä on perustemuutos kehyksen ulkopuolisella momentilla, jolloin kehystasoa lasketaan määräraha-arvion kasvua vastaavasti.	-0,2
TAET 2027		
28.50.15, 28.50.16	Lakisääteinen hintakorjaus (eläkemenoarvion tarkistus vuodelle 2027 vahvistetun työeläkeindeksin mukaiseksi)	-3,6
24.01.02	Sopimusperusteinen hintakorjaus (valtion sopimusratkaisu 2025—2028 siltä osin kuin ei mukana jo TAEssa)	0,1
31.10.77	Hallituksen investointiohjelmaan sisältyvät uudet väyläverkon kehittämishankkeet. Kehystasoa korotetaan investointiohjelman menoja vastaavasti.	7,0
32.20.42	Hallituksen investointiohjelmaan sisältyvien Puhtaan energian Suomen -kärkihankkeiden määrärahatarpeen vähentyminen. Kehystasoa lasketaan määrärahavähennystä vastaavasti.	-11,7
32.20.47	Ajoitusmuutos julkisen liikennesähkön ja -kaasun lataus- ja tankkausinfrastruktuurin hankkeiden maksatuksissa.	1,2
33.30.60	Kela-korvausten 65 vuotta täyttäneiden valinnanvapauskokeiluun varatun määrärahan tarvearvion lasku. Hanke on osa hallitusohjelmaan sisältyvää investointiohjelmaa. Kehystasoa lasketaan määrärahavähennystä vastaavasti.	-34,5
Yhteensä		-11,9

Toimet autoilun kustannusten keventämiseksi

Hallitus sopi 15.10.2026 keinoista, joilla tuetaan autoa työssäkäyntiin tarvitsevia suomalaisia ja kuljetusalaa sekä maa- ja metsätalousalaa. Täydentävään talousarvioesitykseen sisältyvät kokonaisuuden toimista matkakuluvähennyksen enimmäismäärän korottaminen ja ajoneuvoveron perusveron alentaminen. Kokonaisuuden rahoittamiseksi perusväylänpidon määrärahoista vähennetään 20 milj. euroa. Lisäksi kokonaisuuteen kohdennetaan investointiohjelmaan sisältyvän Puhtaan energian Suomen -kärkihankkeen käyttämättä jäävää rahoitusta. Vuodelle 2027 kohdentuvaa määrärahaa vähennetään 11,7 milj. eurolla.

Oikeusministeriön hallinnonala

Lapsirauhakoventamisperuste säädetään rikoslakiin samassa yhteydessä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumista koskevan EU-direktiivin täytäntöönpanon kanssa. Tämän johdosta ehdotetaan lisämäärärahoja oikeusministeriön hallinnonalan eri toimijoille yhteensä 375 000 euroa ja lapsiin liittyvien rikosepäilyjen selvittämisessä avustavien terveydenhuollon yksiköiden rahoitukseen sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle 150 000 euroa. Lainsäädäntö tulisi voimaan lokakuussa 2027.

Syyttäjälaitokselle ehdotetaan lainkäyttöhenkilöstön turvaamiseen yhteensä 1,5 milj. euroa, josta 1 milj. euroa on hallinnonalan sisäistä siirtoa.

Sisäministeriön hallinnonala

Rajavartiolaitoksen investointimomentille ehdotetaan 27,1 milj. euroa miehittämättömien ilmaalusten torjuntajärjestelmien kehittämiseksi perustetun hankkeen (C-UAS-hanke) kuluihin. Hankkeen menoista 24,2 milj. euroa rahoitetaan EU:n rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen (BMVI) tuella, jonka osuus tuloutetaan talousarvioon jälkikäteen.

Puolustusministeriön hallinnonala

Vuoden 2027 toimintamenojen tilausvaltuuden enimmäismäärää ehdotetaan lisättäväksi 14,4 milj. eurolla 200,1 milj. euroon. Muutos aiheutuu menojen ajoituksen tarkentumisista.

Puolustusmateriaalihankintoihin tarkoitetun PVKEH 2027 -tilausvaltuuden enimmäismäärää ehdotetaan vähennettävän 1 015 milj. euroon. Alentamistarve on 216 milj. euroa ja se aiheutuu aiemmin arvioitua puutteellisemmasta hankintavalmiudesta. Lisäksi ehdotuksessa on otettu huomioon vuoden 2026 kolmanteen lisätalousarvioon sisältyneet valtuusmuutokset, joita ovat 3,3 milj. euron vähennys Laivue 2020 -valtuuteen sekä 1,3 milj. euron vähennys UKR 2023 -valtuuteen. Tilausvaltuuksien muutoksilla ei ole vaikutusta määrärahatasoon.

Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenojen määrärahan käyttösuunnitelmaa ehdotetaan muutettavan liittyen Libanonin kriisinhallintaoperaation päättämiseen ja operaatioiden hankintoihin. Ehdotus pienentää käynnissä olevien operaatioiden mahdollisiin lisämenoihin ja uusiin operaatioihin käytettävissä olevaa erää 10,9 milj. eurolla.

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Hankintatietovarannon käyttöönottoon liittyviin korvauksiin kunnille ja hyvinvointialueille ehdotetaan 10,3 milj. euroa.

Valtionhallinnon tekoälyinvestointiohjelmaan myönnettiin 10 milj. euron määräraha vuoden 2026 talousarviossa Toimintatapojen ja digitalisaation kehittämisen momentille. Määräraha on osa Tekoälymuutos 2036 -kokonaisuutta. Tästä määrärahasta on vuoden 2026 lisätalousarvioissa siirretty eri hallinnonaloille 3,75 milj. euroa tuottavuutta parantaviin tekoäly- ja digitalisaatioinvestointeihin. Vastaaviin siirtoihin tekoälyhankkeiden rahoittamista varten eri hallinnonaloille ehdotetaan yhteensä 4,75 milj. euroa.

Kuntien veroperustemuutoksista aiheutuvien verotulojen menetysten kompensaatioon ehdotetaan 2,5 milj. euron lisäystä johtuen matkakuluvähennyksen enimmäismäärän korottamisesta.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Kiireelliseen rahoitustukeen viljelijöille, jotka kärsivät Lähi-idän kriisistä johtuvista, taloudelliseen elinkelpoisuuteen vaikuttavista erityisistä ongelmista, ehdotetaan 3,7 milj. euroa.

Sika-alan salmonellavahinkorahaston kertaluonteiseen pääomitukseen ehdotetaan 10 milj. euroa.

Ampumaratojen ympäristölupahankkeen rahoitukseen ehdotetaan 1,3 milj. euron lisäystä.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Hallituksen investointiohjelmasta ehdotetaan rahoitettavaksi seuraavat hankkeet, joista on pääosin linjattu jo aiemmin:

— Valtatien 2 parantamiseksi Porin keskustassa ehdotetaan 60 milj. euron valtuutta ja 1 milj. euron määrärahaa.

— Valtatien 8 parantamiseksi Ytterjeppossa Uudessakaarlepyyssä ehdotetaan 15 milj. euron valtuutta ja 2 milj. euron määrärahaa.

— Kantatien 51 parantamiseksi Vuohimäen kohdalla Kirkkonummella ehdotetaan 30 milj. euron valtuutta ja 1 milj. euron määrärahaa.

Lisäksi hallituksen investointiohjelmaan sisältyviä jo päätettyjä hankkeita ehdotetaan tarkistettavan seuraavasti:

— Valtatie 4 Palokan kohta, Jyväskylä -hankkeen valtuutta ehdotetaan korotettavaksi 5 milj. eurolla 20,5 milj. euroon.

— Valtatie 8 Bäckliden—Brännbacken, Närpiö -hankkeen valtuutta ehdotetaan korotettavaksi 4 milj. eurolla 23 milj. euroon talousarvioesitykseen nähden.

— Valtatie 25 Meltola—Mustio -hankkeen valtuutta ehdotetaan korotettavaksi 5 milj. eurolla 22 milj. euroon. Lisäksi määrärahaa lisätään 3 milj. euroa talousarvioesitykseen nähden.

Lentorata Oy:n ja Itärata Oy:n pääomittamiseen ehdotetaan yhteensä 12,9 milj. euroa. Määräraha on aiemmin peruutettujen määrärahojen palautusta.

Junaliikenteen hankintavaltuutta ehdotetaan korotettavaksi yhteensä 180,6 milj. eurolla 486,892 milj. euroon. Valtuuden korotustarpeesta 103,5 milj. euroa ja 7,4 milj. euron määräraha vuodelle 2027 aiheutuvat kalustoyhtiön rahoitustarvearvion tarkentumisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Uusiutuvan energian tuotantotuen määrärahaa ehdotetaan alennettavaksi n. 53,5 milj. eurolla muuttuneen tarvearvion takia.

Kotimaisen energiakapasiteetin turvaamiseksi ehdotetaan 8 milj. euron määrärahan aikaistusta vuodelta 2028, jolloin tarkoitukseen on käytettävissä yhteensä 16 milj. euroa v. 2027.

Suomen osallistumiseen Saudi-Arabian Riadissa v. 2030 järjestettävään maailmannäyttelyyn ehdotetaan 3 milj. euron lisäystä Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenoihin siirtona muilta hallinnonalan momenteilta.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menoihin ehdotetaan 1,9 milj. euron lisäystä liittyen oikeuslääketieteellisten ruumiiden kuljetusten ja poliisin tilaamien kuljetusten rahoitustarpeeseen.

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle ehdotetaan 1 milj. euron lisämäärärahaa käsittelyruuhkan purkamiseksi. Lisäys toteutetaan kertaluonteisella siirrolla Rokotteiden hankinta -momentilta.

Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen toimintamenoihin ehdotetaan 0,9 milj. euron lisäystä EU:n terveysdata-alueasetuksen (EHDS) toimeenpanon valmisteluun. Lisäys toteutetaan kertaluonteisella siirrolla Eräät erityishankkeet -momentilta.

Valtion osuutta sairausvakuutuksen menoista ehdotetaan muutettavan vastaamaan arviota valinnanvapauskokeiluun tarvittavasta rahoituksesta v. 2027. Momentin määrärahataso ei muutu.

Ympäristöministeriön hallinnonala

Avustuksiin merialueen suurten alusöljyvahinkojen jälkitorjunnan järjestämiseksi ehdotetaan kertaluonteisesti 0,7 milj. euroa. Avustus kohdennetaan Uudenmaan ja Kymenlaakson maakuntien rannikkokunnista muodostettavan yhteistyöalueen kunnille jälkitorjunnassa annetun lain mukaisen varautumissuunnitelman valmisteluun ja valmiuden ylläpitoon liittyviin kuluihin.

Vuoden 2026 vuokra-asuntojen rakentamislainojen takauslainavaltuuden osalta perusteluja ehdotetaan täydennettävän siten, että käyttämättä jääneestä osasta saa tehdä myöntämispäätöksiä v. 2027.

Muita muutoksia

Esitykseen sisältyy mm. teknisluonteisia muutoksia, kuten tarvearvioiden tarkentumisia sekä suuri määrä momenttien välisiä määrärahasiirtoja.

Käsiteltävänä olevat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

	Pääluokka	Hallituksen esitys talousarvioksi	**Täydentävä esitys**	Yhteensä
21.	Eduskunta	151 442 000	-	151 442 000
22.	Tasavallan presidentti	18 099 000	-	18 099 000
23.	Valtioneuvoston kanslia	245 437 000	1 163 000	246 600 000
24.	Ulkoministeriön hallinnonala	1 148 460 000	-78 000	1 148 382 000
25.	Oikeusministeriön hallinnonala	1 307 473 000	776 000	1 308 249 000
26.	Sisäministeriön hallinnonala	2 202 076 000	28 519 000	2 230 595 000
27.	Puolustusministeriön hallinnonala	7 015 575 000	-215 000	7 015 360 000
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	42 429 217 000	4 178 000	42 433 395 000
29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	9 179 650 000	4 027 000	9 183 677 000
30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 620 525 000	21 214 000	2 641 739 000
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 725 839 000	31 836 000	3 757 675 000
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	2 625 645 000	-44 818 000	2 580 827 000
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	14 931 961 000	2 376 000	14 934 337 000
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	478 152 000	1 124 000	479 276 000
36.	Valtionvelan korot	4 434 322 000	-1 437 000	4 432 885 000
Yhteensä		92 513 873 000	48 665 000	92 562 538 000

Käsiteltävänä olevat ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

	Osasto	Hallituksen esitys talousarvioksi	**Täydentävä esitys**	Yhteensä
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	69 625 378 000	-130 200 000	69 495 178 000
12.	Sekalaiset tulot	8 027 016 000	60 436 000	8 087 452 000
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	2 465 430 000	-	2 465 430 000
15.	Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	70 881 000	-	70 881 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)		80 188 705 000	-69 764 000	80 118 941 000
15.03.01	Nettolainanotto ja velanhallinta	12 325 168 000	118 429 000	12 443 597 000
Yhteensä		92 513 873 000	48 665 000	92 562 538 000

T U L O A R V I O T

Osasto 11
VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Ansio- ja pääomatuloverot

Momentille arvioidaan kertyvän 27 176 000 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 6 000 000 euroa talousarvioesityksen 27 182 000 000 euroon nähden aiheutuu hallituksen 15.10.2026 tekemästä päätöksestä korottaa matkakuluvähennyksen enimmäismäärää vuonna 2027 osana kokonaisuutta, jolla tuetaan autoa työssäkäyntiin tarvitsevia suomalaisia ja kuljetusalaa sekä maa- ja metsätalousalaa.

2027 talousarvio	27 176 000 000
2026 III lisätalousarvio	316 000 000
2026 I lisätalousarvio	-629 000 000
2026 talousarvio	26 480 000 000
2025 tilinpäätös	26 090 029 048

10. Muut verot

07. Ajoneuvovero

Momentille arvioidaan kertyvän 1 020 000 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 6 000 000 euroa talousarvioesityksen 1 026 000 000 euroon nähden aiheutuu siitä, että hallitus antaa eduskunnalle täydentävän esityksen talousarvioesitykseen liittyvään esitykseen laiksi ajoneuvoverolain liitteen muuttamisesta (HE 173/2026 vp). Täydentävässä esityksessä ajoneuvoveron perusveroa alennetaan vanhemmilta polttomoottoriautoilta vuodesta 2028 lähtien 20 milj. euroa alkuperäistä esitystä enemmän, mikä alentaa vuonna 2027 maksuunpantavaa veroa noin 6 milj. euroa aiemmin arvioitua enemmän.

2027 talousarvio	1 020 000 000
2026 talousarvio	1 016 000 000
2025 tilinpäätös	1 012 028 201

19. Muut veronluonteiset tulot

(01.) Veikkaus Oy:n yksinoikeustoimiluvan korvaus

S e l v i t y s o s a : Momentti ja sen tuloarvio ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2026 III lisätalousarvio	20 000 000
2026 talousarvio	620 000 000

04. Eräät viestinnän maksut

Momentille arvioidaan kertyvän 10 670 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 100 000 euroa talousarvioesityksen 10 570 000 euroon nähden aiheutuu varmennemaksun muutoksista. Varmennemaksu perustuu lakiin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta (617/2009) sekä lakiin eräistä rajat ylittävän sähköisen asioinnin mahdollistavista palveluista (810/2026). Toiminnoista aiheutuvat menot on otettu huomioon momentin 31.01.02 määrärahan mitoituksessa.

2027 talousarvio	10 670 000
2026 talousarvio	10 570 000
2025 tilinpäätös	10 827 423

05. Eräät liikenteen maksut

Momentille arvioidaan kertyvän 28 400 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 1 700 000 euroa talousarvioesityksen 26 700 000 euroon nähden aiheutuu katsastustoiminnan valvontamaksun korotuksesta. Katsastustoiminnan valvontamaksu perustuu lakiin (960/2013). Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi. Esityksellä korotetaan katsastusluvan haltijoiden maksamaa valvontamaksua. Jatkossa maksun määrä on 2,6 euroa jokaisesta maksukauden aikana katsastustoimipaikalla suoritetusta, liikenneasioiden rekisteriin merkitystä katsastuksesta ja jälkitarkastuksesta. Esityksen tavoitteena on, että valvontamaksu vastaisi paremmin lain (960/2013) 1 §:ssä säädetyistä tehtävistä aiheutuvia kustannuksia. Katsastustoiminnan valvontamaksua kerätään ajoneuvoturvallisuuden kehittämistä ja valvontaa, katsastuksen tukitoimintoja, kehittämistä ja valvontaa sekä ajoneuvoja koskevan rekisterin pitämiseen katsastustehtäviä varten. Toiminnasta aiheutuvat menot on otettu huomioon momentin 31.01.02 määrärahan mitoituksessa.

2027 talousarvio	28 400 000
2026 talousarvio	26 400 000
2025 tilinpäätös	26 403 229

Osasto 12
SEKALAISET TULOT

24. Ulkoministeriön hallinnonala

99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 45 189 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys talousarvioesityksen 46 331 000 euroon nähden on 1 142 000 euroa, mistä 90 000 euroa aiheutuu viisumien käsittelymaksuista saatavien tulojen tuloarvion tarkentumisesta ja 1 052 000 euroa YK:lta saatavien palkkausmenokorvausten ja sotilaallisen kriisinhallinnan kurssitoiminnan tuloarvion alentumisesta.

2027 talousarvio	45 189 000
2026 II lisätalousarvio	39 340 000
2026 talousarvio	23 833 000
2025 tilinpäätös	37 984 170

26. Sisäministeriön hallinnonala

99. Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 4 500 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 3 500 000 nähden on tuloutusta EU:n turvallisten satelliittiyhteyksien käytöstä.

2027 talousarvio	4 500 000
2026 talousarvio	3 500 000
2025 tilinpäätös	28 009 016

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

50. Siirto Valtion eläkerahastosta

Momentille arvioidaan kertyvän 3 883 130 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 2 439 000 euroa talousarvioesityksen 3 885 569 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2027 indeksitason täsmentymisestä.

2027 talousarvio	3 883 130 000
2026 talousarvio	2 495 357 000
2025 tilinpäätös	2 350 120 186

51. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset

Momentille arvioidaan kertyvän 422 959 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 266 000 euroa talousarvioesityksen 423 225 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2027 indeksitason täsmentymisestä.

Vastaava vähennys on budjetoitu momentille 28.50.63.

2027 talousarvio	422 959 000
2026 talousarvio	395 760 000
2025 tilinpäätös	375 905 425

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

50. Rahoitusosuudet opetushallinnon toimeenpanemiin ohjelmiin

Momentille tuloutetaan EU:n, Pohjoismaiden ministerineuvoston ja muiden rahoittajien rahoitusosuudet kansainvälistymistä edistäviin ohjelmiin sekä niihin liittyvät korkotuotot.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Perustelujen muutos talousarvioesitykseen nähden aiheutuu tarpeesta muuttaa momentille kohdistettavaa tuloutusta.

Talousarvioesitykseen nähden momentin nimike on muutettu.

2027 talousarvio	85 410 000
2026 III lisätalousarvio	1 000 000
2026 talousarvio	82 505 000
2025 tilinpäätös	118 996 928

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

01. EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 545 788 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 8 783 000 euroa talousarvioesityksen 537 005 000 euroon nähden aiheutuu Euroopan komission EU:n kiireellisen rahoitustuen (EU) 2026/1894 maksusta.

2027 talousarvio	545 788 000
2026 III lisätalousarvio	243 000 000
2026 talousarvio	537 005 000
2025 tilinpäätös	527 275 584

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

10. Hallinnonalan virastojen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 53 879 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 19 500 000 euroa talousarvioesityksen 34 379 000 euroon nähden aiheutuu kalustoyhtiöltä tuloutettavista junakaluston huoltojen korvauksista. Vastaavat menot on budjetoitu momentille 31.20.21.

2027 talousarvio	53 879 000
2026 III lisätalousarvio	10 222 000
2026 II lisätalousarvio	1 127 000
2026 talousarvio	29 800 000
2025 tilinpäätös	46 855 261

39. Muut sekalaiset tulot

02. Verotukseen liittyvät korkotulot

Momentille arvioidaan kertyvän 135 000 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 35 000 000 euroa talousarvioesityksen 100 000 000 euroon nähden aiheutuu tarkentuneesta korkoarviosta.

2027 talousarvio	135 000 000
2026 talousarvio	130 000 000
2025 tilinpäätös	185 413 620

Osasto 15
LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille merkitään nettotuloa 12 443 597 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 118 429 000 euroa talousarvioesityksen 12 325 168 000 euroon nähden aiheutuu tässä täydentävässä esityksessä ehdotetuista tuloarvioiden ja määrärahojen muutoksista.

EU:n SAFE-välineen (neuvoston asetus (EU) 2025/1106) kautta otetut lainat sisältyvät myös momentin nettotuloon. Suomen osuus SAFE-välineestä on 1 000 milj. euroa. Vuonna 2027 lainoja nostetaan arviolta 20 milj. euroa. Lainoja on mahdollista nostaa vuoteen 2030 asti.

2027 talousarvio	12 443 597 000
2026 III lisätalousarvio	-445 986 000
2026 II lisätalousarvio	298 638 000
2026 I lisätalousarvio	1 389 902 000
2026 talousarvio	9 372 080 000
2025 tilinpäätös	16 428 186 852

M Ä Ä R Ä R A H A T

Pääluokka 23
VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 161 661 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 160 498 000 euroon nähden on 1 163 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 723 000 euroa siirtona momentilta 24.01.02 Business Finlandin VNHY:n tukipalveluihin, 415 000 euroa siirtona momentilta 28.70.01 tekoälyhankkeiden rahoitukseen, 64 000 euroa siirtona momentilta 30.01.01 maa- ja metsätalousministeriön arkistojen järjestämiseen, 15 000 euroa siirtona momentilta 28.01.01 ja 15 000 euroa siirtona momentilta 33.01.01 matkustuspalveluihin liittyvään neuvontaan ja tukeen sekä vähennyksenä 63 000 euroa siirtona momentille 24.01.01 valtioneuvoston viestinnän tehtävien kokoamisen määrärahan tarkistuksesta johtuen ja 6 000 euroa siirtona momentille 25.01.01 johtolausekoneen käytön ylläpitomenoihin.

2027 talousarvio	161 661 000
2026 III lisätalousarvio	691 000
2026 II lisätalousarvio	1 316 000
2026 I lisätalousarvio	-300 000
2026 talousarvio	157 099 000
2025 tilinpäätös	161 580 000

03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan unionin toimielimissä toimivien suomalaisten kansallisten asiantuntijoiden palkkaus- ja sosiaaliturvakustannusten maksamiseen sekä NEPT-asiantuntijoiden asumiskustannusten maksamiseen.

S e l v i t y s o s a : Päätösosan kappaleen kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 1).

Talousarvioesitykseen nähden momentin perusteluja on täydennetty siten, että määrärahaa voidaan käyttää NEPT-asiantuntijoiden asumiskustannusten maksamiseen.

2027 talousarvio	1 780 000
2026 talousarvio	2 039 000
2025 tilinpäätös	2 140 000

10. Omistajaohjaus

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Valtio saa luopua omistuksestaan Veikkaus Oy:ssä siten, että valtion omistusosuudeksi jää yhtiössä kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta vähintään 50,1 prosenttia. Omistusrajamuutos tulee voimaan 1.7.2027.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmanneksi kappaleeksi.

Talousarvioesitykseen nähden valtion omistusosuutta Veikkaus Oy:ssä voidaan pienentää edellyttäen, että valtiolla säilyy vähintään 50,1 prosentin osuus yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta. Omistusrajamuutos tulisi voimaan 1.7.2027.

Omistusrajamuutos edellyttää eduskunnan suostumusta valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain (1368/2007) 3 §:n mukaisesti.

2027 talousarvio	700 000
2026 talousarvio	700 000
2025 tilinpäätös	3 700 000

Pääluokka 24
ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 244 723 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 244 444 000 euroon nähden on 279 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 63 000 euroa siirtona momentilta 23.01.01 valtioneuvoston viestinnän tehtävien kokoamisen määrärahan tarkistuksesta johtuen, 209 000 euroa siirtona momentilta 27.01.01 puolustusministeriön puolustusmateriaali- ja teollisuuskoordinaattorin palkkaus- ja muihin menoihin Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa ja 13 000 euroa siirtona momentilta 32.01.01 työ- ja elinkeinoministeriön harjoittelijan palkkaus- ja muihin menoihin Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa sekä vähennyksenä 6 000 euroa siirtona momentille 25.01.01 johtolausekoneen käytön ylläpitomenoihin.

2027 talousarvio	244 723 000
2026 III lisätalousarvio	4 409 000
2026 II lisätalousarvio	9 415 000
2026 talousarvio	244 418 000
2025 tilinpäätös	254 514 000

02. Team Finland -uudistuksen vienninedistämisen palvelut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 160 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 22 517 000 euroon nähden on 357 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 66 000 euroa palkkausten tarkistuksista johtuen, 153 000 euroa siirtona momentilta 29.40.20 Team Finland Knowledge -asiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin Suomen suurlähetystössä Soulissa ja 147 000 euroa siirtona momentilta 30.20.47 elintarvikeviennin asiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin Suomen suurlähetystössä Soulissa sekä vähennykse-

nä 723 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 Business Finlandin ulkomaantoimintojen integroinnista ulkoasiainhallintoon aiheutuvista tietotekniikan ja muista palveluista.

2027 talousarvio	22 160 000
2026 III lisätalousarvio	-723 000
2026 talousarvio	22 849 000
2025 tilinpäätös	21 042 000

10. Kriisinhallinta

20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)

Käyttösuunnitelma (euroa)

04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	6 670 000
05.	Yhteiset menot	5 259 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	10 921 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	1 122 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	10 957 000
23.	Naton Irakin koulutusoperaation menot	781 000
24.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	1 105 000
25.	EUMAM/Mosambikin koulutusoperaation menot	793 000
26.	EUMAM/Ukrainan koulutusoperaation menot	295 000
27.	EUNAVFOR ASPIDES -operaation menot	307 000
29.	YK:n rauhanturvaamisen hankkeet	400 000
30.	NSATU/ NATO Security Assistance and Training for Ukraine	2 012 000
31.	Operaatio Legio	4 378 000
Yhteensä		45 000 000

S e l v i t y s o s a : Päätösosan käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan käyttösuunnitelman.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

05.	Yhteiset menot	-800 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	-200 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	+54 000
14.	Libanonin kriisihallintaoperaation menot	+957 000
26.	EUMAM/Ukrainan koulutusoperaation menot	+58 000
27.	EUNAVFOR ASPIDES -operaation menot	-69 000
Yhteensä		-

Käyttösuunnitelman muutokset johtuvat operaatioiden suunnitteluperusteiden, erityisesti operaatiovahvuuksien ja henkilöstöyksikkötyyppien päivityksien, tarkentumisesta.

2027 talousarvio	45 000 000
2026 III lisätalousarvio	—
2026 II lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	53 080 000
2025 tilinpäätös	40 778 414

Pääluokka 25
OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 315 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 66 000 euroa talousarvioesityksen 22 249 000 euroon nähden on siirtoa momenteilta 23.01.01, 24.01.01, 26.01.01, 27.01.01, 28.01.01, 29.01.01, 30.01.01, 31.01.01, 32.01.01, 33.01.01 ja 35.01.01 johtolausekoneen käytön ylläpitomenoihin.

2027 talousarvio	22 315 000
2026 II lisätalousarvio	-50 000
2026 talousarvio	23 222 000
2025 tilinpäätös	22 491 000

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 21 225 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 225 000 euroa talousarvioesityksen 21 000 000 euron nähden aiheutuu lapsirauharikoksen säätämisestä rangaistuksen koventamisperusteeksi.

2027 talousarvio	21 225 000
2026 III lisätalousarvio	10 000 000
2026 talousarvio	13 943 000
2025 tilinpäätös	22 045 143

22. Oikeusministeriön hallinnonalan ICT-kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 12 845 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 13 845 000 euroon nähden on kertaluonteinen siirto momentille 25.30.01.

2027 talousarvio	12 845 000
2026 III lisätalousarvio	300 000
2026 talousarvio	19 470 000
2025 tilinpäätös	19 170 000

10. Tuomioistuimet

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 350 831 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 31 000 euroa talousarvioesityksen 350 862 000 euroon nähden on siirtoa momentille 32.01.01 työneuvoston siirtymäkauden kustannuksiin.

2027 talousarvio	350 831 000
2026 II lisätalousarvio	4 700 000
2026 talousarvio	354 061 000
2025 tilinpäätös	352 524 000

15. Oikeuspalvelut

01. Oikeuspalveluviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 105 099 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 50 000 euroa talousarvioesityksen 105 049 000 euroon nähden aiheutuu lapsirauharikoksen säätämisestä rangaistuksen koventamisperusteeksi.

2027 talousarvio	105 099 000
2026 II lisätalousarvio	107 000
2026 talousarvio	104 423 000
2025 tilinpäätös	92 785 000

30. Syyttäjät

01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 68 404 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 66 804 000 euroon nähden on 1 600 000 euroa, mistä 100 000 euroa aiheutuu lapsirauharikoksen säätämisestä rangaistuksen koventamisperusteeksi ja 1 500 000 euroa lainkäyttöhenkilöstön turvaamisesta, josta 1 000 000 euroa on kertaluonteista siirtoa momentilta 25.01.22.

2027 talousarvio	68 404 000
2026 II lisätalousarvio	2 200 000
2026 talousarvio	66 143 000
2025 tilinpäätös	65 247 000

40. Rangaistusten täytäntöönpano

01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 334 884 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 134 000 euroa talousarvioesityksen 335 018 000 euroon nähden on siirtoa momenteille 33.01.06 ja 33.03.04 vankiterveydenhuollolle ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle varmuusvankeudesta aiheutuviin oikeuspsykologien lisämenoihin.

2027 talousarvio	334 884 000
2026 II lisätalousarvio	43 000
2026 talousarvio	310 056 000
2025 tilinpäätös	304 001 000

50. Vaalimenot

01. Vaalipiirilautakuntien toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

S e l v i t y s o s a : Talousarvioesitykseen nähden momentin määrärahalaji on muutettu.

2027 talousarvio	3 500 000
2026 talousarvio	100 000
2025 tilinpäätös	10 000

Pääluokka 26
SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 16 386 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys 6 000 euroa talousarvioesityksen 16 392 000 euroon nähden on siirtoa momentille 25.01.01 johtolausekoneen käytön ylläpitomenoihin.

2027 talousarvio	16 386 000
2026 II lisätalousarvio	-46 000
2026 talousarvio	17 683 000
2025 tilinpäätös	18 084 000

24. EU:n satelliittiyhteyksien käyttö (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan unionin satelliittiyhteyksien käytöstä aiheutuviin maksuihin Euroopan komissiolle.

S e l v i t y s o s a : Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Vastaavat tulot on budjetoitu momentille 12.26.99.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2027 talousarvio	1 000 000

26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan unionin ohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset) toteuttamiseen sekä ohjelmakauden 2028—2034 sisäasioiden rahoituksen valmisteluun liittyviin toimiin

2) edellä mainittujen rahastojen toimeenpanoon tarvittavan teknisen avun ja näihin tehtäviin kohdennettavan enintään 27 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkausmenojen maksamiseen sekä rahastojen toimeenpanon kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen

3) hankkeisiin ja toimiin sisältyvien arvonlisäveromeno-osuuksien maksamiseen Euroopan unionin asetusten salliessa ja kansallisten säädösten mukaisesti

4) siirtomenojen maksamiseen hankerahoituksena valtiontalouden ulkopuolisille toimijoille

5) ohjelman mukaisiin Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen

6) Euroopan unionin ohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston rahoitussääntöjä koskeviin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 (yleisasetus) artiklojen 103—104 mukaisten rahoitusoikaisujen ja niistä aiheutuvien Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen

7) Pakolaisten uudelleensijoittamismenettelystä, humanitaarisesta maahanpääsystä ja kuntaan sijoittamisesta aiheutuviin siirto- ja kulutusmenoihin sekä enintään 11 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkausmenoihin, joihin on varattu 2 359 000 euroa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle ja 1 011 000 euroa Maahanmuuttovirastolle. Työ- ja elinkeinoministeriö ja elinvoimakeskus voivat myöntää määrärahaa edelleen avustuksena. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan osalta siirtomenot budjetoidaan maksatuspäätösperusteisesti.

Siirtomenot budjetoidaan maksatuspäätösperusteisina.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen ja kolmannen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden toisen kappaleen kohtaa 1) ja 2) on muutettu ja kohta 8) on poistettu.

2027 talousarvio	71 024 000
2026 III lisätalousarvio	—
2026 II lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	104 410 000
2025 tilinpäätös	56 264 000

51. Eräät investointiavustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 350 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää investointiavustusten maksamiseen Ahvenanmaan meripelastusseuralle alusinvestointiin.

Selvitysosa: Momentti palautetaan talousarvioesitykseen.

Määräraha on momentilta 31.20.51 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia.

2027 talousarvio	350 000
2026 talousarvio	1 500 000
2025 tilinpäätös	4 750 000

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 070 454 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 45 000 euroa talousarvioesityksen 1 070 409 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.01.20 ja aiheutuu valtion omistamien ja valtion viranomaisten käytössä olevien toimitilojen varautumisen ja valmiuden tasonnoston edellyttämien investointien vuokramenojen korotuksesta.

2027 talousarvio	1 070 454 000
2026 II lisätalousarvio	6 200 000
2026 talousarvio	1 020 702 000
2025 tilinpäätös	986 790 000

20. Rajavartiolaitos

70. Rajavartiolaitoksen investoinnit (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 46 380 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 27 130 000 euroa talousarvioesityksen 19 250 000 euroon nähden aiheutuu miehittämättömien ilma-alusten torjuntajärjestelmien kehittämiseksi perustetun hankkeen (C-UAS -hanke) kuluista.

2027 talousarvio	46 380 000
2026 II lisätalousarvio	44 170 000
2026 talousarvio	34 250 000
2025 tilinpäätös	190 312 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 904 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 448 000 euroa talousarvioesityksen 3 456 000 euroon nähden aiheutuu Pronto-tietojärjestelmän ylläpitoon varatun määrärahan siirrosta momentilta 26.30.03.

2027 talousarvio	3 904 000
2026 III lisätalousarvio	1 660 000
2026 II lisätalousarvio	1 220 000
2026 talousarvio	2 930 000
2025 tilinpäätös	8 385 000

03. Pelastusopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 249 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 448 000 euroa talousarvioesityksen 22 697 000 euroon nähden aiheutuu Pronto-tietojärjestelmän ylläpitoon varatun määrärahan siirrosta momentille 26.30.01.

2027 talousarvio	22 249 000
2026 talousarvio	23 300 000
2025 tilinpäätös	21 586 000

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

4*)* materiaaliapuna annettavan materiaalin soveltuvuuden varmistamisesta ja muutostöistä aiheutuviin kustannuksiin.

S e l v i t y s o s a : Päätösosan kappaleen kohta 4) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 4).

2027 talousarvio	5 630 000
2026 III lisätalousarvio	-1 600 000
2026 talousarvio	7 630 000
2025 tilinpäätös	6 375 227

Pääluokka 27
PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 898 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 24 113 000 euroon nähden on 215 000 euroa, mistä 209 000 euroa on siirtoa momentille 24.01.01 Suomen pysyvässä edustustossa Natossa toimivan puolustussektorin erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin ja 6 000 euroa siirtoa momentille 25.01.01 johtolausekoneen käytön ylläpitomenoihin.

2027 talousarvio	23 898 000
2026 II lisätalousarvio	1 981 000
2026 I lisätalousarvio	4 800 000
2026 talousarvio	20 407 000
2025 tilinpäätös	23 821 000

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valtuus
1) Vuonna 2027 saa tehdä Puolustusvoimien toiminnan edellyttämiä materiaalin ja palvelujen hankintaan liittyviä pitkäaikaisia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtion talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2027—2031 enintään 200 058 000 euroa (Vuoden 2027 toimintamenojen tilausvaltuus).

Selvitysosa: Päätösosan valtuuskohdan kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan kohdan 1).

Vuoden 2027 toimintamenojen tilausvaltuuden enimmäismäärän lisääminen 14 411 000 eurolla talousarvioesityksen 185 647 000 euroon nähden aiheutuu tarkentuneen suunnittelun mukaisista huolto- ja ylläpitorahoituksen sekä muiden pitkäaikaisten vuosiosuuksien muutoksista.

Tilausvaltuuksiin ehdotettavat muutokset toteutetaan puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

Tilausvaltuuksien muutosten johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2027	2028	2029	2030	2031—	Yhteensä vuodesta 2027 lähtien
Aiemmista tilausvaltuuksista aiheutuvat menot						
Kunnossapidon kumppanuus 2020 (Millog 2020) -tilausvaltuus	118 492	91 092				209 584
Vuoden 2022 toimintamenojen tilausvaltuus	2 183					2 183
Vuoden 2023 toimintamenojen tilausvaltuus	5 905	1 900				7 805
Vuoden 2024 toimintamenojen tilausvaltuus	12 665	6 955				19 620
Vuoden 2025 toimintamenojen tilausvaltuus	38 560	43 232	5 600			87 392
Vuoden 2026 toimintamenojen tilausvaltuus	119 424	14 770	7 655	6 720	2 900	151 469
Yhteensä	297 229	157 949	13 255	6 720	2 900	478 053
Vuoden 2027 tilausvaltuudesta aiheutuvat menot						
Vuoden 2027 toimintamenojen tilausvaltuus		111 183	42 955	29 265	16 655	200 058
Yhteensä		111 183	42 955	29 265	16 655	200 058
Valtuuksista aiheutuvat menot yhteensä	297 229	269 132	56 210	35 985	19 555	678 111

2027 talousarvio	2 618 120 000
2026 III lisätalousarvio	4 200 000
2026 II lisätalousarvio	6 968 000
2026 talousarvio	2 622 218 000
2025 tilinpäätös	2 673 973 000

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)

Muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 459 212 000 euroa.

Valtuus

1) Vuonna 2027 saa tehdä sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi Puolustusvoimien materiaaliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2027—2036 enintään 1 105 470 000 euroa (Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen 2027 tilausvaltuus, PVKEH 2027).

2) Laivue 2020 -tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 3 335 000 euroa tilausvaltuuden maksatusaikaa muuttamatta siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2018—2029 enintään 1 760 410 000 euroa.

3) Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat 2023 (UKR 2023) -tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 1 300 000 euroa tilausvaltuuden maksatusaikaa muuttamatta siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2023—2032 enintään 2 837 644 000 euroa.

Mikäli aiemmissa talousarvioissa myönnetyistä tilausvaltuuksista on jäänyt sopimuksia tekemättä, saa vuoden 2027 aikana tehdä sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja enintään 5 239 103 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen, päätösosan valtuuskohdan kohdat 1), 2) ja 3) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan kohdat 1), 2) ja 3) ja päätösosan kolmas kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan viidennen kappaleen.

PVKEH 2027 -tilausvaltuuden enimmäismäärän vähentäminen 216 000 000 eurolla talousarvioesityksen 1 321 470 000 euroon nähden aiheutuu hankkeiden hankintavalmiuden puutteista vuonna 2027. Tilausvaltuuksien uusittavan summan kasvu aiheutuu lukuisten hankkeiden hankintavalmiuden puutteista vuonna 2026.

Tilausvaltuuksiin ehdotettavat muutokset toteutetaan puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

Tilausvaltuuksien muutosten johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2027	2028	2029	2030	2031—	Yhteensä vuodesta 2027 lähtien	Uusittava valtuus
Aiemmista tilaus-valtuuksista aiheutuvat menot							
Laivue 2020 -tilaus-valtuus[1)]	247 462	136 617	61 769			445 848	281 587
Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2020) -tilausvaltuus	605					605	218
Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2021) -tilausvaltuus	27 727	18 000				45 727	
Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2022) -tilausvaltuus	40 480	10 000				50 480	3 438
Puolustuskyvyn parantaminen (PVPAR 2022) -tilausvaltuus	255 250					255 250	56 112
Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2023) -tilausvaltuus	101 780	95 600	59 100	28 400	24 800	309 680	52 231
Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat (UKR 2023) -tilausvaltuus	350 682	799 071	314 530	240 863	291 240	1 996 386	1 047 407
Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2024) -tilausvaltuus	20 425	12 580				33 005	22 882
Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat (UKR 2024) -tilausvaltuus[1)]	204 236					204 236	100 000
Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2025) -tilausvaltuus	120 923	131 598	29 325	16 685	95 795	394 326	133 940
Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2026) -tilausvaltuus[1)]	216 900	488 565	1 194 935	1 028 200	2 012 400	4 941 000	1 841 288

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2027	2028	2029	2030	2031—	Yhteensä vuodesta 2027 lähtien	Uusittava valtuus
Puolustusvoimien yhteisten asejärjestelmien kehittäminen (PVYHTASE 2026) -tilausvaltuus			250 000	250 000	1 500 000	2 000 000	1 700 000
Yhteensä	1 586 470	1 692 031	1 909 659	1 564 148	3 924 235	10 676 543	5 239 103
Vuoden 2027 tilaus-valtuudesta aiheutuvat menot							
Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen (PVKEH 2027) -tilausvaltuus[1)]	178 890	218 870	254 110	258 600	195 000	1 105 470	
Yhteensä	178 890	218 870	254 110	258 600	195 000	1 105 470	
Valtuuksista aiheutuvat menot yhteensä	1 765 360	1 910 901	2 163 769	1 822 748	4 119 235	11 782 013	

[1)] Vuodelle 2027 valtuuksista aiheutuvista menoista katetaan 477,903 milj. euroa hyödyntämällä aiemmin puolustus-materiaalihankintoihin myönnettyjä määrärahoja. Vuonna 2028 vastaavalla menettelyllä rahoitetaan 491,984 milj. euroa valtuuteen liittyvistä menoista.

2027 talousarvio	1 805 518 000
2026 III lisätalousarvio	-10 172 000
2026 II lisätalousarvio	98 522 000
2026 I lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	1 452 194 000
2025 tilinpäätös	1 568 748 000

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 3 v)

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	5 889 000
03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	3 396 000
06.	EUMAM/Mosambikin koulutusoperaation menot	297 000
07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	10 872 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	20 915 000
09.	EUNAVFOR ASPIDES	25 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	549 000

Käyttösuunnitelma (euroa)

12.	EUNAVFOR MED Irini, Välimeren operaation menot	140 000
13.	EUMAM/Ukrainan koulutusoperaation menot	1 462 000
14.	OPERAATIO LEGIO	5 459 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	15 918 000
18.	NSATU / NATO Security Assistance and Training for Ukraine	1 212 000
19.	Naton Irakin koulutusoperaation menot (NMI)	613 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallinta-menoihin	4 554 000
Yhteensä		71 301 000

Selvitysosa: Päätösosan käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan käyttösuunnitelman.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	+380 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	+7 600 000
09.	EUNAVFOR ASPIDES	-55 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	-200 000
12.	EUNAVFOR MED Irini, Välimeren operaation menot	-80 000
13.	EUMAM/Ukrainan koulutusoperaation menot	+142 000
14.	OPERAATIO LEGIO	+820 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	+2 295 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallinta-menoihin	-10 902 000
Yhteensä		-

Merkittävimmät muutokset talousarvioesitykseen nähden ovat tarkentuneet tiedot Libanonin kriisinhallintaoperaation päättämiseen ja operaatioiden hankintoihin liittyen.

2027 talousarvio	71 301 000
2026 III lisätalousarvio	-10 000
2026 II lisätalousarvio	-767 000
2026 talousarvio	66 015 000
2025 tilinpäätös	64 981 000

Pääluokka 28
VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 41 102 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 41 123 000 euroon nähden on 21 000 euroa, mistä 15 000 euroa on siirtoa momentille 23.01.01 ministeriön matkahallinnon neuvonnan ja tuen tehtävien hoitamiseksi valtioneuvoston kansliassa ja 6 000 euroa siirtoa momentille 25.01.01 johtolausekoneen käytön ylläpitomenoihin.

2027 talousarvio	41 102 000
2026 III lisätalousarvio	-205 000
2026 II lisätalousarvio	580 000
2026 talousarvio	41 154 000
2025 tilinpäätös	41 735 000

20. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 085 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 45 000 euroa talousarvioesityksen 2 130 000 euroon nähden on siirtoa momentille 26.10.01 ja aiheutuu valtion omistamien ja valtion viranomaisten käytössä olevien toimitilojen varautumisen ja valmiuden tasonnoston edellyttämien investointien vuokramenojen korotuksesta.

2027 talousarvio	2 085 000
2026 II lisätalousarvio	-300 000
2026 talousarvio	2 904 000
2025 tilinpäätös	1 969 237

10. Verotus ja tulli

97. Autoveron vientipalautus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 2 000 000 euroa talousarvioesityksen 17 000 000 euroon nähden aiheutuu Verohallinnon tarkentuneesta arviosta.

2027 talousarvio	15 000 000
2026 talousarvio	17 000 000
2025 tilinpäätös	15 766 602

20. Palvelut valtioyhteisölle

01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 33 437 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Vähennys talousarvioesityksen 34 037 000 euroon nähden on 600 000 euroa, mistä 250 000 euroa on siirtoa momentille 28.20.07 valtion tilinpäätöksen ja keskuskirjanpidon tehtävien hoitamiseen ja 350 000 euroa siirtoa momentille 32.01.07 PEPPOL-tehtävien hoitamiseen.

2027 talousarvio	33 437 000
2026 III lisätalousarvio	150 000
2026 talousarvio	36 882 000
2025 tilinpäätös	39 831 000

07. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 490 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 5 930 000 euroon nähden on 560 000 euroa, mistä 310 000 euroa on siirtoa momentilta 28.70.01 valtion yhteisen menojen käsittelyn prosessin tehostamiseen tekoälyn avulla ja 250 000 euroa siirtoa momentilta 28.20.01 valtion tilinpäätöksen ja keskuskirjanpidon tehtävien hoitamiseen.

2027 talousarvio	6 490 000
2026 talousarvio	6 932 000
2025 tilinpäätös	3 065 709

09. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus
Mikäli vuoden 2026 valtuutta on jäänyt käyttämättä, oikeutetaan Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus solmimaan sopimuksia EU-lähtöisen AI-gigatehdashankkeen edellyttämään kapasiteetin hankintaan siten, että sitoumuksista aiheutuu yhdessä vuonna 2026 käytetyn valtuuden kanssa menoja enintään 80 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdaksi.

Valtuus liittyy EU-lähtöisen AI-gigatehtaan kapasiteetin hankintaan. Tavoitteena on, että Suomeen tulisi yksi keskitason gigatehdas, jonka rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa tarjouskilpailulla haettu yrityskonsortio.

Valtuuden käytöstä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 80 000 000 euroa alkaen vuonna 2028, jotka on tarkoitus kattaa vuosien 2027—2030 julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvän menokehyksen puitteissa.

2027 talousarvio	4 421 000
2026 III lisätalousarvio	—
2026 II lisätalousarvio	1 500 000
2026 talousarvio	4 500 000
2025 tilinpäätös	4 849 758

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 50 614 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 675 000 euroa talousarvioesityksen 49 939 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 28.70.01 tietoprosessien työvaiheiden automatisointiin tekoälyn avulla.

2027 talousarvio	50 614 000
2026 III lisätalousarvio	80 000
2026 talousarvio	51 325 000
2025 tilinpäätös	53 957 000

40. Valtion luvat, valvonta ja palvelurakenteet

04. Lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 119 289 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 117 587 000 euroon nähden on 1 702 000 euroa, mistä 1 240 000 euroa on siirtoa momentilta 32.01.02 ICT-palvelujen laskutusmuutoksen menoihin, 122 000 euroa siirtoa momentilta 29.90.50 valtakunnallisen liikunnan paikkatietojärjestelmän ylläpitokustannuksiin, 150 000 euroa siirtoa momentilta 33.01.01 ja 30 000 euroa siirtoa momentilta 33.70.21 ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmään sekä 80 000 euroa siirtoa momentilta 29.10.20 ja 80 000 euroa siirtoa momentilta 29.20.21 opetuksen varautumisen valvonta- ja tilannekuvatehtäviin.

2027 talousarvio	119 289 000
2026 III lisätalousarvio	205 000
2026 II lisätalousarvio	120 000
2026 talousarvio	120 337 000

50. Eläkkeet ja korvaukset

15. Eläkkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 753 620 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 3 614 000 euroa talousarvioesityksen 5 757 234 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2027 indeksitason täsmentymisestä.

2027 talousarvio	5 753 620 000
2026 talousarvio	5 647 129 000
2025 tilinpäätös	5 597 077 064

16. Ylimääräiset eläkkeet ja muut eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 464 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 2 000 euroa talousarvioesityksen 3 466 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2027 indeksitason täsmentymisestä.

2027 talousarvio	3 464 000
2026 talousarvio	2 832 000
2025 tilinpäätös	2 023 039

63. Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 422 959 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 266 000 euroa talousarvioesityksen 423 225 000 euroon nähden aiheutuu vuoden 2027 indeksitason täsmentymisestä.

Vastaava vähennys on budjetoitu momentille 12.28.51.

2027 talousarvio	422 959 000
2026 talousarvio	395 760 000
2025 tilinpäätös	374 176 177

60. Valtionhallinnon yhteiset henkilöstömenot

10. Työturvallisuuden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtion organisaatioiden uudistumiskykyä, työyhteisöjen toimivuutta ja työhyvinvointia sekä työsuojelua edistävään tietojen keräämiseen, tutkimukseen ja kehittämiseen sekä muuhun uudistumista tukevaan toimintaan valtionhallinnossa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosan kappaleen kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 1).

Talousarvioesitykseen nähden momentin perusteluja on tarkennettu vastaamaan vakiintunutta käytäntöä. Vuosittain määrärahalla on rahoitettu kymmeniä kehittämishankkeita, jotka kooltaan ja poikkihallinnolliselta vaikuttavuudeltaan vaihtelevat suuresti.

2027 talousarvio	1 140 000
2026 talousarvio	1 120 000
2025 tilinpäätös	1 010 000

70. Valtionhallinnon kehittäminen

01. Toimintatapojen ja digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 18 260 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 12 710 000 euroon nähden on 5 550 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 10 300 000 euroa hankintatietovarannon käyttöönottoon liittyviin korvauksiin kunnille ja hyvinvointialueille sekä vähennyksenä 415 000 euroa siirtona momentille 23.01.01, 310 000 euroa siirtona momentille 28.20.07, 675 000 euroa siirtona momentille 28.30.01, 1 250 000 euroa siirtona momentille 29.01.06, 1 670 000 euroa siirtona momentille 32.01.02 ja 430 000 euroa siirtona momentille 35.01.01 tekoälyhankkeiden rahoitukseen.

2027 talousarvio	18 260 000
2026 III lisätalousarvio	4 400 000
2026 II lisätalousarvio	6 120 000
2026 talousarvio	25 405 000
2025 tilinpäätös	27 926 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 221 069 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 300 000 euroa talousarvioesityksen 221 369 000 euroon nähden aiheutuu tässä täydentävässä esityksessä ehdotetuista tuloarvioiden muutoksista.

2027 talousarvio	221 069 000
2026 III lisätalousarvio	5 000 000
2026 II lisätalousarvio	618 000
2026 I lisätalousarvio	-1 518 000
2026 talousarvio	230 539 000
2025 tilinpäätös	205 680 753

90. Kuntien tukeminen

35. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 619 001 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 2 500 000 euroa talousarvioesityksen 616 501 000 euroon nähden aiheutuu matkakuluvähennyksen enimmäismäärän korottamisesta.

2027 talousarvio	619 001 000
2026 III lisätalousarvio	12 500 000
2026 talousarvio	527 001 000
2025 tilinpäätös	540 499 967

91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen

41. Energiaverotuki (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää hakemuksesta maksettavaan

1) maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetussa laissa (603/2006) tarkoitettuun palautukseen

2) sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 8 a §:ssä tarkoitettuun energiaintensiivisten yritysten veronpalautukseen.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden momentin perusteluihin on lisätty käyttökohteeksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 8 a §:ssä tarkoitetut energiaintensiivisten yritysten veronpalautukset. Energiaintensiivisten yritysten palautuksiin liittyvä lain voimassaolo päättyi vuoteen 2025. Käyttöperusteen palautus liittyy lain voimassaolon aikana annettujen päätösten oikaisu- ja muutoskäsittelyyn ja niistä aiheutuviin palautuksiin.

2027 talousarvio	52 000 000
2026 III lisätalousarvio	—
2026 II lisätalousarvio	10 000 000
2026 talousarvio	44 000 000
2025 tilinpäätös	47 278 679

99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot

98. Kassasijoitusten riskienhallinta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 65 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 39 000 euroa talousarvioesityksen 26 000 euroon nähden aiheutuu uuden maksuliikepankkipalvelusopimuksen tarkentuneesta arviosta.

2027 talousarvio	65 000
2026 talousarvio	26 000
2025 tilinpäätös	33 325

Pääluokka 29
OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 21 707 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 6 000 euroa talousarvioesityksen 21 713 000 euroon nähden on siirtoa momentille 25.01.01 johtolausekoneen käytön ylläpitomenoihin.

2027 talousarvio	21 707 000
2026 II lisätalousarvio	-5 000
2026 talousarvio	23 084 000
2025 tilinpäätös	23 601 000

06. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 29 047 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 27 657 000 euroon nähden on 1 390 000 euroa, mistä 140 000 euroa aiheutuu arkistotilojen kiinteistövuokrien indeksitarkistuksesta ja 1 250 000 euroa on siirtoa momentilta 28.70.01 tekoälyhankkeiden rahoitukseen.

2027 talousarvio	29 047 000
2026 talousarvio	29 037 000
2025 tilinpäätös	23 506 000

07. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 179 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 90 000 euroa talousarvioesityksen 23 089 000 euroon nähden aiheutuu kiinteistövuokrien indeksitarkistuksesta.

2027 talousarvio	23 179 000
2026 talousarvio	30 442 000
2025 tilinpäätös	4 872 000

10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö

20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 100 455 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 80 000 euroa talousarvioesityksen 100 535 000 euroon nähden on siirtoa momentille 28.40.04 häiriötilanteissa etäopetusta koskevien päätösten tekemiseksi sekä häiriötilanteiden ja poikkeusolojen tilannekuvan ylläpitämiseksi.

2027 talousarvio	100 455 000
2026 talousarvio	41 415 000
2025 tilinpäätös	85 758 000

31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Määrärahaa saa käyttää:

2) enintään 13 091 000 euroa edellä mainitun lain 14 §:n mukaisiin avustuksiin.

S e l v i t y s o s a : Päätösosan kappaleen kohta 2) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdat 2) ja 3).

Talousarvioesitykseen nähden momentin päätösosan toisen kappaleen kohtaa 2) on muutettu ja kohta 3) on poistettu, koska kotoutumispalvelu-uudistuksen siirtymäajan rahoitus kohdennetaan vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen sijaan vapaan sivistystyön oppilaitoksille.

2027 talousarvio	181 567 000
2026 talousarvio	181 217 000
2025 tilinpäätös	182 741 914

20. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus

21. Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 229 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 80 000 euroa talousarvioesityksen 7 309 000 euroon nähden on siirtoa momentille 28.40.04 toisen asteen koulutuksen järjestäjien varautumisen valvontaan sekä häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin liittyvän tilannekuvan ylläpitämiseksi.

2027 talousarvio	7 229 000
2026 talousarvio	7 871 000
2025 tilinpäätös	8 994 999

30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 047 332 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 1 169 000 euroa talousarvioesityksen 1 048 501 000 euroon nähden aiheutuu yksityisille koulutuksen järjestäjille korvattavien arvonlisäverojen tarkentumisesta.

2027 talousarvio	1 047 332 000
2026 talousarvio	1 035 197 000
2025 tilinpäätös	1 019 362 310

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 151 241 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 153 000 euroa talousarvioesityksen 151 394 000 euroon nähden on siirtoa momentille 24.01.02 Team Finland -verkoston Soulin erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin.

2027 talousarvio	151 241 000
2026 III lisätalousarvio	2 700 000
2026 talousarvio	144 151 000
2025 tilinpäätös	92 591 000

80. Taide ja kulttuuri

20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyskohteiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 24 070 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 24 559 000 euroon nähden on 489 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 1 000 000 euroa siirtona momentille 29.80.75 Nousevan auringon talon peruskorjaukseen Suomenlinnassa ja lisäyksenä 511 000 euroa vuokrien indeksitarkistuksesta.

2027 talousarvio	24 070 000
2026 talousarvio	22 569 000
2025 tilinpäätös	19 496 000

30. Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 9 365 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 80 000 euroa talousarvioesitykseen 9 445 000 euroon nähden on siirtoa momentille 29.80.50 kansainvälisten kulttuuriperintösopimusten toimeenpanoon.

2027 talousarvio	9 365 000
2026 III lisätalousarvio	-80 000
2026 talousarvio	9 185 000
2025 tilinpäätös	9 206 810

50. Avustukset taiteen ja kulttuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 89 080 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

9) Suomen valtion osallistumiseen Ukrainan kulttuuriperintörahastoon.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 9) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdaksi 9).

Muutos talousarvioesityksen 89 401 000 euroon nähden on 321 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 401 000 euroa siirtona momentille 29.80.53 Arkkitehtuuri- ja designmuseoiden kokoelmien tilavuokrien avustamiseen ja lisäyksenä 80 000 euroa siirtona momentilta 29.80.30 kansainvälisten kulttuuriperintösopimusten toimeenpanoon.

2027 talousarvio	89 080 000
2026 III lisätalousarvio	80 000
2026 II lisätalousarvio	7 620 000
2026 talousarvio	96 831 000
2025 tilinpäätös	93 866 000

53. Valtionavustus tilakustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 31 891 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen valtion sekä julkisoikeudellisten laitosten omistamissa ja vuokraamissa toimitiloissa toimivien taide- ja kulttuurilaitosten sekä -yhteisöjen tilakustannuksiin.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys talousarvioesityksen 30 844 000 euroon nähden on 1 047 000 euroa, mistä 646 000 euroa aiheutuu vuokrien indeksitarkistuksesta ja 401 000 euroa siirrosta momentilta 29.80.50 Arkkitehtuuri- ja designmuseon kokoelmien tilavuokrien avustusten maksamiseen.

2027 talousarvio	31 891 000
2026 talousarvio	31 349 000
2025 tilinpäätös	31 421 000

75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 249 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 3 249 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 29.80.20 Nousevan auringon talon peruskorjaukseen.

2027 talousarvio	4 249 000
2026 III lisätalousarvio	1 427 000
2026 talousarvio	3 249 000
2025 tilinpäätös	3 449 000

88. Valtion rahoitus Vanhan Ylioppilastalon säätiön pääomaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion osuutena Vanhan Ylioppilastalon kulttuuriperinnön ja kulttuurikäytön turvaamiseksi perustettavan säätiön peruspääomaan.

Valtuus
Mikäli vuoden 2026 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä sitoumuksia vuonna 2027.

S e l v i t y s o s a : Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

2027 talousarvio	3 000 000
2026 III lisätalousarvio	—

90. Liikuntatoimi

16. Ylimääräiset urheilijaeläkkeet (kiinteä määräraha)

Ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annetun lain (1419/2014) mukainen eläkkeen suuruus on 1 673,92 euroa kuukaudessa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Talousarvioesitykseen nähden perustelujen muutos aiheutuu ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annetun lain 4 §:n mukaisesta eläkkeen määrän vahvistamisesta.

2027 talousarvio	459 000

50. Liikunnan ja urheilun edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 130 919 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 122 000 euroa talousarvioesityksen 131 041 000 euroon nähden on siirtoa momentille 28.40.04 valtakunnallisen liikuntapaikkatietojärjestelmän ylläpidon tehtäviin.

2027 talousarvio	130 919 000
2026 II lisätalousarvio	2 000 000
2026 talousarvio	115 410 000
2025 tilinpäätös	56 312 235

Pääluokka 30
MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja tutkimus

01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 544 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 22 614 000 euroon nähden on 70 000 euroa, mistä 64 000 euroa on siirtoa momentille 23.01.01 maa- ja metsätalousministeriön arkistojen järjestämiseen ja 6 000 euroa siirtoa momentille 25.01.01 johtolausekoneen käytön ylläpitomenoihin.

2027 talousarvio	22 544 000
2026 III lisätalousarvio	-50 000
2026 II lisätalousarvio	-164 000
2026 talousarvio	22 630 000
2025 tilinpäätös	21 359 000

(40.) Maa- ja elintarviketalouden sekä luonnonvaratalouden huoltovarmuuden vahvistaminen, viennin edistäminen ja arvonlisän kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

S e l v i t y s o s a : Momentti ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta ja sen määräraha siirrettäväksi momentille 30.20.47 elintarvikeviennin edistämiseen ja ruoka-alan arvoketjujen kehittämiseen.

2026 II lisätalousarvio	-1 390 000
2026 talousarvio	1 390 000
2025 tilinpäätös	—

10. Maaseudun kehittäminen

40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 188 400 000 euroa.

Valtuus
Vuonna 2027 saa tehdä Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 perusteella Manner-Suomessa myönnettävien avustusten myöntämispäätöksiä 80 000 000 eurolla ja kokonaan kansallisesti rahoitettavan nuoren viljelijän aloitustuen myöntämispäätöksiä 3 600 000 eurolla.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan valtuuskohdan kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 130 400 000 euroon nähden on 58 000 000 euroa, mistä 24 940 000 euroa on EU:n rahoitusosuutta ja 33 060 000 euroa valtion rahoitusosuutta. Lisäys on siirtoa momentilta 30.20.43.

Valtuuden lisäys talousarvioesityksen 65 600 000 euroon nähden on 18 000 000 euroa.

Muutokset aiheutuvat EU-komission hyväksymästä CAP-suunnitelman muutoksesta.

2027 talousarvio	188 400 000
2026 III lisätalousarvio	—
2026 II lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	110 000 000
2025 tilinpäätös	122 200 000

20. Maa- ja elintarviketalous

41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 536 343 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 526 200 000 euroon nähden on 10 143 000 euroa, mistä 3 683 000 euroa on EU:n kiireellistä rahoitustukea Lähi-idän kriisistä aiheutuneiden lannoite- ja energiakustannusten nousun vuoksi ja 6 460 000 euroa aiheutuu komission hyväksymästä Suomen CAP-suunnitelman muutoksesta liittyen tuotantosidonnaisen tulotuen toimenpiteiden väliseen määrärahojen siirtoon ja siitä aiheutuvasta tukien maksun aikaistumisesta vuodelta 2028 vuodelle 2027.

2027 talousarvio	536 343 000
2026 III lisätalousarvio	5 100 000
2026 talousarvio	526 200 000
2025 tilinpäätös	528 964 546

43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 212 716 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 270 716 000 euroon nähden on 58 000 000 euroa, mistä 24 940 000 euroa on EU:n rahoitusosuutta ja 33 060 000 euroa valtion rahoitusosuutta. Vähennys on siirtoa momentille 30.10.40 ja aiheutuu EU-komission hyväksymästä CAP-suunnitelman muutoksesta.

2027 talousarvio	212 716 000
2026 talousarvio	265 016 000
2025 tilinpäätös	275 716 000

47. Ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 446 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 6 803 000 euroon nähden on 643 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 790 000 euroa siirtona momentilta 30.01.40 elintarvikeviennin edistämiseen ja ruoka-alan arvoketjun kehittämiseen ja vähennyksenä 147 000 euroa siirtona momentille 24.01.02 Soulin suurlähetystön elintarvikeattasean palkkaus- ja muihin menoihin.

2027 talousarvio	7 446 000
2026 II lisätalousarvio	1 190 000
2026 talousarvio	3 786 000
2025 tilinpäätös	7 603 000

63. Siirto sika-alan salmonellavahinkorahastoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sika-alan salmonellavahinkorahastoon tehtävään määrärahasiirtoon.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

S e l v i t y s o s a : Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Hallitus on antanut eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi sika-alan salmonellavahinkorahastosta.

Määräraha käytetään sika-alan salmonellavahinkorahaston kertaluonteiseen pääomitukseen valtion talousarviosta.

2027 talousarvio	10 000 000

40. Luonnonvaratalous

50. Riistatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 15 046 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 288 000 euroa talousarvioesityksen 13 758 000 euroon nähden aiheutuu ampumaratojen ympäristölupahankkeen rahoituksesta.

2027 talousarvio	15 046 000
2026 III lisätalousarvio	610 000
2026 II lisätalousarvio	227 000
2026 talousarvio	13 817 000
2025 tilinpäätös	14 779 000

64. Metsähallitus

2. Peruspääoman muutokset
Metsähallituksen peruspääomaa ehdotetaan alennettavaksi 7,288 milj. eurolla.

6. Suostumukset
Valtioneuvosto oikeutetaan luovuttamaan omaisuuden käyvällä arvolla valtion kiinteistövarallisuutta, joka on yhteensä noin 3 314 hehtaaria ja muodostuu erottamattomista määräaloista, jotka lohkotaan kiinteistöistä 758-893-12-1 noin 3 302 hehtaaria ja kiinteistöstä 758-424-50-3 noin 12 hehtaaria.

S e l v i t y s o s a : Päätösosan kohta *2. Peruspääoman muutokset* korvaa talousarvioesityksen luvun päätösosan kohdan *2. Peruspääoman muutokset* ja päätösosan kohta *6. Suostumukset* lisätään talousarvioesityksen luvun päätösosan kohdaksi *6. Suostumukset.*

Talousarvioesityksessä peruspääomaa ehdotettiin korotettavaksi 0,178 milj. eurolla. Muutoksena tähän Metsähallituksen peruspääomaa ehdotetaan tämän lisäksi alennettavaksi 7,466 milj. eurolla. Muutosten yhteisvaikutuksena Metsähallituksen peruspääomaa voidaan alentaa 7,288 milj. eurolla vuonna 2027.

Peruspääoman alennus aiheutuu valtion vanhojen ja luonnontilaisten metsien inventoinnin lakisääteisesti suojeltavien alueiden siirtämisestä peruspääomasta julkisten hallintotehtävien käytössä olevaan muuhun omaan pääomaan. Suojeluun siirrettävä alueiden pinta-ala on yhteensä 22 150,2 hehtaaria.

Talousarvioesityksessä vuoden 2026 lopun peruspääoman määräksi on arvioitu 2 590,8 milj. euroa. Kun peruspääomaa voidaan alentaa 7,288 milj. eurolla vuonna 2027, on peruspääoman arvo muutoksen jälkeen 2 583,5 milj. euroa.

Suostumuksen mukainen kiinteistövarallisuus sijaitsee Sodankylän kunnassa, Lapin maakunnassa. Omaisuuserä on tällä hetkellä Metsähallituksen omistajahallinnassa. Määräalat sijaitsevat Metsähallituksen liiketoimintojen alueella, eikä alueella sijaitse merkittäviä suojelu- tai muita luovutusta rajoittavia tekijöitä. Alueella ei ole Metsähallituksen omistamia rakennuksia. Kiinteistövarallisuuden luovutus on osa Metsähallituksen ja Metsähallituksen Kiinteistökehityksen tavanomaista liiketoimintaa. Lopullinen yhteenlaskettu kauppahinta tulee olemaan yli 30 milj. euroa. Valmistelun etenemisen myötä täsmentyvät yksityiskohdat ovat keskeisiä arvioitaessa asian tarkoituksenmukaisuutta ja perusteltavuutta valtion kokonaisedun kannalta. Valtioneuvosto arvioi tätä kokonaisuutta osana asiaan liittyvää lopullista päätöksentekoa.

Pääluokka 31
LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 772 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 17 536 000 euroon nähden on 236 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 6 000 euroa siirtona momentille 25.01.01 johtolausekoneen käytön ylläpitomenoihin ja lisäyksenä 242 000 euroa ministeriön kansainväliseen toimintaan Ukrainan lennonvarmistuspalvelun tarjoajien tukemiseen.

2027 talousarvio	17 772 000
2026 II lisätalousarvio	-11 000
2026 talousarvio	17 059 000
2025 tilinpäätös	22 005 000

02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 88 719 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 86 919 000 euroon nähden on 1 800 000 euroa, mistä 1 700 000 euroa aiheutuu kasvaneen katsastustoiminnan valvontamaksukertymän mukaisesta lisäyksestä valvontamaksusta annetun lain (960/2013) 1 §:n tarkoittamin tehtäviin ja 100 000 euroa kasvaneen varmennemaksukertymän mukaisesta lisäyksestä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain (617/2009) sekä eräistä rajat ylittävän sähköisen asioinnin mahdollistavista palveluista annetun lain (810/2026) mukaisiin tehtäviin.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi. Esityksellä korotetaan katsastusluvan haltijoiden maksamaa katsastustoiminnan valvontamaksua. Jatkossa maksun määrä on 2,6 euroa jokaisesta maksukauden aikana katsastus-

toimipaikalla suoritetusta, liikenneasioiden rekisteriin merkitystä katsastuksesta ja jälkitarkastuksesta. Esityksen tavoitteena on, että valvontamaksu vastaisi paremmin siitä annetun lain (960/2013) 1 §:ssä säädetyistä tehtävistä aiheutuvia kustannuksia. Ajoneuvoturvallisuuden kehittämistä ja valvontaa, katsastuksen tukitoimintoja, kehittämistä ja valvontaa sekä ajoneuvoja koskevan rekisterin pitämiseen katsastustehtäviä varten kerättävä valvontamaksu tuloutetaan momentille 11.19.05.

2027 talousarvio	88 719 000
2026 II lisätalousarvio	1 183 000
2026 talousarvio	88 804 000
2025 tilinpäätös	89 594 000

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 12 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sijoituksiin suoraan liikenne- ja viestintäministeriön omistukseen perustettujen Lentorata Oy ja Itärata Oy hankeyhtiöiden osakepääomaan tai sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon sekä yhtiöiden perustamisesta aiheutuviin viranomaismaksuihin. Pääomituksen edellytyksenä on, että kaupungit ja muut mahdolliset hyötyvät julkisyhteisöt sitoutuvat yhtiökohtaisten osakassopimusten mukaisesti maksamaan syntyviä suunnittelun kokonaiskustannuksia siten, että valtion osuudeksi niistä jää Itärata Oy:n osalta enintään 51 % ja Lentorata Oy:n osalta enintään 70 %. Valtio ei luovuta miltään osin päätösvaltaansa hankeyhtiöille taloudellisesti tai yhteiskunnallisesti merkittävissä asioissa.

Valtuus
Liikenne- ja viestintäministeriö oikeutetaan tekemään vuonna 2026 myönnetyn valtuuden mukaisia sopimuksia siltä osin kuin valtuutta ei ole käytetty.

S e l v i t y s o s a : Momentti palautetaan talousarvioesitykseen.

Lentorata Oy:n tehtävänä on suunnitella Pasilasta Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta Keravalle kulkeva uusi ratayhteys, Lentorata, rakentamisvalmiuteen saakka. Tämän lisäksi yhtiö voi tehdä tai teettää selvityksiä maaperään liittyvistä riskeistä ja kustannuksista, rahoituksesta, operointimalleista sekä radan yhteiskuntataloudellisista hyödyistä ja mahdollisista haitoista. Yhtiö voi harjoittaa myös muuta edellä mainittuun toimintaan liittyvää toimintaa. Valtio on aiemmin pääomittanut Lentorata Oy:tä 7 490 000 eurolla. Valtion rahoitussitoumuksen enimmäismäärä Lentorata Oy:ssä on 17 500 000 euroa.

Itärata Oy:n tehtävänä on suunnitella nopean junaliikenteen mahdollistava raideyhteys Lentoradalta Porvoon kautta Kouvolaan rakentamisvaiheeseen asti. Valtio on aiemmin pääomittanut Itärata Oy:tä 8 154 696 eurolla. Valtion rahoitussitoumuksen enimmäismäärä on 40 290 000 euroa.

Länsirata Oy:n tehtävänä on Helsinki—Turku nopeaan junayhteyteen liittyvien rataosien suunnittelu ja rakentaminen. Yhtiö voi tehdä tai teettää selvityksiä hankkeen rakentamisen mahdollistamiseksi ja hankkeen vaikutusten tunnistamiseksi. Yhtiö voi harjoittaa myös muuta raideliikenneinfrastruktuurin suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvää toimintaa.

Länsiradan rakentamisvaiheen valtion kokonaisrahoitussitoumus on tässä vaiheessa enintään 385 milj. euroa, johon valtio sitoutuu osakassopimuksen allekirjoituksella sopimuksen ehtojen mukaisesti. Tämän lisäksi yhtiö voisi ottaa vierasta pääomaa enintään 520 milj. euroa sen jälkeen, kun hankkeen rahoittamisessa on hyödynnetty osakkaiden yhteensä 770 milj. euron oman pääoman ehtoisesta rahoituskokonaisuudesta 585 milj. euroa. Yhtiön hakeman vieraan pääoman hakemisen edellytyksenä on, että eduskunta on myöntänyt valtuuden valtion yhtiölle myöntämälle omavelkaiselle takaukselle. Vieras pääoma hyödynnettäisiin tasatahtiin kuntaomistajien jäljellä olevan 185 milj. euron suuruisen oman pääoman ehtoisen osuuden kanssa.

Osakassopimuksessa osakkaat sitoutuisivat 770 milj. euron suuruiseen oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen. Valtio kattaisi tästä rahoituksesta 50 % ja muut omistajat 50 %.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2027 talousarvio	12 900 000
2026 II lisätalousarvio	4 464 000
2026 I lisätalousarvio	6 200 000
2026 talousarvio	7 000 000
2025 tilinpäätös	10 550 000

10. Liikenne- ja viestintäverkot

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 266 007 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 1 285 207 000 euroon nähden on 19 200 000 euroa, missä on otettu huomioon vähennyksenä 20 000 000 euroa osana hallituksen sopimaa autoilun tukea ja 1 500 000 euroa hankkeesta Mt 749 parantaminen välillä mt 7494 (Furuholmsvägen)—Risöhällvägen, Luoto sekä lisäyksenä 2 300 000 euroa pienille liikennehankkeille.

2027 talousarvio	1 266 007 000
2026 III lisätalousarvio	1 720 000
2026 II lisätalousarvio	13 370 000
2026 talousarvio	1 432 297 000
2025 tilinpäätös	1 610 787 000

30. Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 106 275 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (euroa)

Länsi-Helsingin raitiotiet (ml. Vihdintien pikaraitiotie)	17 400 000
Viikki—Malmi pikaraitiotie	1 500 000
Kupittaan joukkoliikennekansi	875 000
Vantaan ratikka	48 400 000
Tampereen seudun raitiotiet	25 900 000
Helsingin juna- ja metroasemien peruskorjaus	10 000 000
Turun raitiotien jatkosuunnittelu ja joukkoliikennekäytävän peruskorjaus	2 200 000
Yhteensä	106 275 000

S e l v i t y s o s a : Päätösosan kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan käyttösuunnitelma korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan käyttösuunnitelman.

Lisäys 2 200 000 euroa talousarvioesityksen 104 075 000 euroon nähden aiheutuu Turun raitiotien jatkosuunnittelusta ja joukkoliikennekäytävän peruskorjauksesta.

2027 talousarvio	106 275 000
2026 III lisätalousarvio	2 500 000
2026 talousarvio	95 850 000
2025 tilinpäätös	48 252 000

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 602 188 000 euroa.

Valtuus
Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia hankkeeseen

1) Vt 8 leventäminen välillä Bäckliden—Brännbacken liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 23 000 000 euroa

6) Vt 8 Ytterjeppon eritasoliittymä liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 15 000 000 euroa

7) Kt 51 Vuohimäen eritasoliittymä, Kirkkonummi liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 30 000 000 euroa

8) Vt 2 parantaminen Porin keskustassa liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 60 000 000 euroa.

Aiempina varainhoitovuosina päätetyt väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Tiehankkeet	
Vt 9 Vartiala—Riistavesi, Kivisillansalmen silta, Kuopio	42 000 000
Vt 6 Keltin silta, Kouvola	37 000 000
Vt 9 Tampere—Orivesi 1. vaihe	109 000 000
Vt 4 Vestonmäen kohta, Joutsa, Toivakka	18 000 000
Mt 1583 (Atomitie) rakentaminen välillä mt 170—Saaristotie, Loviisa	8 400 000
Lieksanjoen sillan uusiminen	20 000 000
Vt 25 osuus Meltola—Mustio	22 000 000
Kt 67 ja Vt 19 Kivisaari—Atria	17 000 000
Vt 27 Ylivieskan eteläinen ylikulkusilta	14 000 000
Mt 180 Kurkela—Kuusisto, Kaarinan läntinen ohitustie	103 200 000
E18 kt 40 Turun kehätie Raision keskustassa	190 000 000
Vt 4 Palokan kohta, Jyväskylä	20 500 000
Vt 4 Lahden väylä välillä Kehä I—Kehä III ja Ilmasillan eritasoliittymä	64 000 000
Mt 101 Kehä I Maarinsolmun eritasoliittymä, Espoo	33 700 000
Mt 642 Äänekosken silta	15 000 000
Vt 15 Rantahaka (Kotka)—Kouvola	122 000 000
Vt 21 Palojoensuu—Maunu	56 500 000
Vt 23 Karvion kohta	14 000 000
Vt 12 Mankala—Tillola	92 000 000
Vt 8 parantaminen Kokkolan kohdalla, Kokkolan keskusta 1. vaihe	13 000 000
Vt 8 ja st 724 Vaasan yhdystien 1. vaihe	31 000 000
Vt 11 Koiviston silta ja Pikkuhaaran silta, Pori ja Ulvila	16 000 000
Vt 21 Ailakkalahti—Kilpisjärvi, Enontekiö	5 000 000
Vt 3 Moreenin eritasoliittymä, Hämeenlinna ja Janakkala	5 040 000
Vt 5 Leppävirta—Kuopio	212 000 000
Vt 8 Edsevö—Lepplax	26 200 000
Vt 15 Kotkan sisääntulotie (Hyväntuulentie)	12 670 000
Vt 3 ja vt 19 liittymäjärjestelyt Jalasjärvi, Kurikka	14 000 000
Vt 4 Leivonmäen pohjoispuolella, Joutsa	14 000 000
Vt 4 Oravasaaren eritasoliittymä, Jyväskylä	8 000 000
Vt 9 Lievestuoreen kohdalla	30 000 000
Kt 68 Edsevö—Pietarsaari, vaihe 3	9 500 000
Mt 8155 Poikkimaantie	33 500 000
Vt 9 parantaminen ja st 562 Lentokentäntien liikennejärjestelyt	42 600 000
Vt 6 Korian kohta	15 500 000
Mt 180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusiminen	133 000 000
Vt 4 Äänekoski—Viitasaari -tieosuuden kehittäminen	50 000 000
Vt 5 Hurus—Hietanen tieosuuden kehittäminen	17 000 000
Hailuodon kiinteä yhteys	121 000 000
Kt 68 Edsevö eritasoliittymän parantaminen	8 200 000
Kt 68 parantaminen rakentamalla uusi Kolpin ylikulkusilta V-1879, Pedersöre	6 200 000
Vt 23 parantaminen välillä Varkaus—Viinijärvi	13 000 000
Vt 19 Seinäjoki—Lapua, 1. vaihe	31 000 000

Aiempina varainhoitovuosina päätetyt väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Vt 8 Turku—Pori parantaminen Eurajoen kohdalla	27 100 000
Vt 4 parantaminen välillä Hartola—Oravakivensalmi	26 000 000
Vt 4 Oulu—Kemi liittymien parantaminen Simossa	25 000 000
E18 Kt 50 Kehä III parantaminen, 3. vaihe, Askiston kohta ja Vantaankoski Pakkala lisäkaistat	30 000 000
Vt 3 Hämeenkyrön ohitustie	69 200 000
Kt 51 Kirkkonummi—Kivenlahti	80 000 000
Vt 3 Tampere—Vaasa, Laihian kohta, 1. vaihe	27 000 000
Vt 4 Oulu—Kemi	143 000 000
Vt 5 Mikkeli—Juva	121 000 000
Vt 12 Lahden eteläinen kehätie	198 000 000
Vt 4 Kirri—Tikkakoski	147 800 000
Ratahankkeet	
Liminka—Oulu kaksoisraide	199 000 000
Pääradan kehittäminen: kohtauspaikat Riihimäki—Tampere ja perus-korjauksen aloittaminen	100 000 000
Savon rata Kouvola—Kuopio kehittäminen	40 800 000
Rautatieliikenteen kulunvalvontajärjestelmän modernisointi ja perus-korjausinvestointi (Digiradan toteutusvaiheen jatko, 2026)	95 000 000
Rautatieliikenteen kulunvalvontajärjestelmän modernisointi ja perus-korjausinvestointi (Digiradan toteutusvaihe, 2025)	10 000 000
Turun satamaradan siirto	19 000 000
Oulun henkilöratapiha	34 100 000
Karjalan radan kehittäminen	149 000 000
Suupohjan radan suunnittelu ja korjaus	15 000 000
Rantaradan kehittäminen Karjaa—Kauklahti	80 000 000
Tampereen henkilöratapiha	183 000 000
Laurila—Tornio—Haaparanta rataosan sähköistäminen	18 000 000
Digiradan kehitys- ja verifiointivaihe	135 500 000
Oulu—Kemi -rataosan välityskyvyn parantaminen, kohtausraiteet	16 500 000
Tampere—Jyväskylä -radan parantaminen, 1. vaihe	24 500 000
Turun ratapihan kehittäminen ja Kupittaa—Turku kaksoisraiteen rakentaminen	86 000 000
Helsinki—Tampere -rataosan peruskorjauksen aloittaminen	8 000 000
Kuopion ratapihan parantaminen, 1. vaihe	49 500 000
Oritkarin kolmioraide	15 600 000
Espoon kaupunkirata	178 500 000
Oulu—Kontiomäki -rataosan välityskyvyn parantaminen, 1. vaihe	26 500 000
Kontiomäki—Pesiökylä -radan parantaminen	102 000 000
Kemin biotuotetehtaan raideyhteydet, Kemin kohta	12 500 000
Hyvinkää—Hanko -rataosan sähköistäminen	62 000 000
Kouvola—Kotka/Hamina -radan parantaminen	133 500 000
Iisalmi—Ylivieska (sähköistys ja Iisalmen kolmioraide)	66 000 000
Joensuun ratapihan parantaminen	83 000 000

Aiempina varainhoitovuosina päätetyt väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Pohjanmaan rata	674 000 000
Helsinki—Riihimäki rataosan kapasiteetin lisääminen, 1. vaihe	163 000 000
Helsinki—Riihimäki kapasiteetin lisääminen, 2. vaihe	383 000 000
Helsingin ratapihan toiminnallisuuden parantaminen	60 000 000
Luumäki—Imatra—Venäjän raja, ratayhteyden parantaminen	210 000 000
Uudenkaupungin radan sähköistys	21 000 000
Vaasan satamaradan sähköistys	8 000 000
Vesiväylähankkeet	
Uuden jäänmurtajan hankinta	240 000 000
Inkoon meriväylän parantaminen	5 000 000
Tornion meriväylän geometrian parantaminen ja Vaasan meriväylän sisäosan leventäminen	11 500 000
Kemin Ajoksen meriväylän syventäminen	41 700 000
Savonlinnan syväväylän siirtäminen	40 000 000
Kokkolan meriväylä	45 000 000
Koverharin meriväylän syventäminen	2 500 000
Vuosaaren meriväylä	12 500 000
Vaasan meriväylän syventäminen	15 000 000
Väylähankkeiden suunnittelu	
Eurooppalaisen raideleveyden ratayhteyksien suunnittelu	107 000 000
Tornio—Kolari -rataosan sähköistyksen suunnittelu	7 500 000
Savon rata välillä Kouvola—Kuopio nopeuden ja kapasiteetin noston suunnittelu	4 200 000
Pääradan kehittäminen: Riihimäki—Tampere kehittämisen suunnittelu	22 000 000
E18 Turun kehätien parantaminen välillä Naantali—Raisio, suunnittelu	4 200 000
Pääradan suunnittelun edistäminen välillä Tampere—Oulu	6 800 000
Helsinki—Pasila -yhteysvälin ratakapasiteetin lisäämiseen valmistautuminen	600 000
Tampere—Jyväskylä -radan suunnittelu	18 000 000
Seinäjoki—Vaasa -radan suunnittelu	4 200 000
Vt 4 Hirvas—Rovaniemi—Vikajärvi -hankkeen suunnittelu	5 100 000
Yhteiset väylähankkeet	
Äänekosken biotuotetehtaan liikenneyhteydet	174 000 000

Selvitysosa: Päätösosan kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen, päätösosan valtuuskohdan kohta 1) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan kohdan 1), päätösosan valtuuskohdan kohdat 6)—8) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan kohdiksi 6)—8), jolloin nykyinen valtuuskohta 6) siirtyy kohdaksi 9) ja päätösosan valtuuskohdan taulukko korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan vastaavan taulukon.

Lisäys 7 000 000 euroa talousarvioesityksen 595 188 000 euroon nähden aiheutuu hallituksen investointiohjelmasta tehtävistä lisäyksistä, mistä 3 000 000 euroa on hankkeeseen Vt 25 Melto-

la—Mustio, 2 000 000 euroa hankkeeseen Vt 8 Ytterjeppon eritasoliittymä, 1 000 000 euroa hankkeeseen Kt 51 Vuohimäen eritasoliittymä, Kirkkonummi ja 1 000 000 euroa hankkeeseen Vt 2 parantaminen Porin keskustassa.

Talousarvioesitykseen nähden Aiempina varainhoitovuosina päätetyt väylähankkeet -taulukon hankkeen Vt 25 Meltola—Mustio valtuutta on tarkistettu 5 000 000 eurolla 22 000 000 euroon ja hankkeen Vt 4 Palokan kohta Jyväskylä valtuutta on tarkistettu 5 000 000 eurolla 20 500 000 euroon.

Edellä mainittujen muutosten johdosta Hanke-erittely ja Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot -taulukko muuttuvat seuraaviksi:

Hanke-erittely

	Hyväksytty	Valmis liikenteelle	Sopimus-valtuus milj. €	Arvioitu käyttö milj. €	Määräraha-tarve v. 2027 milj. €	Määräraha-tarve myöhemmin milj. €
Tiehankkeet						
Vt 5 Leppävirta—Kuopio	II LTA 2024/II LTA 2026	2030	212,0	57,0	48,0	107,0
Vt 8 Edsevö—Lepplax	II LTA 2024/II LTA 2026	2027	26,2	24,0	2,2	-
Mt 642 Äänekosken silta	TA 2025	2029	15,0	11,0	4,0	-
Vt 15 Rantahaka (Kotka)—Kouvola	TA 2025	2029	122,0	29,0	31,0	62,0
Vt 21 Palojoensuu—Maunu	TA 2025/II LTA 2026	2030	56,5	27,5	11,0	18,0
Vt 12 Mankala—Tillola	TA 2025	2029	92,0	11,0	30,0	51,0
Vt 8 parantaminen Kokkolan kohdalla, Kokkolan keskusta 1. vaihe	TA 2025	2027	13,0	7,0	6,0	-
Vt 8 ja st 724 Vaasan yhdystie 1. vaihe	TA 2025	2028	31,0	3,0	16,0	12,0
Mt 180 Kurkela—Kuusisto, Kaarinan läntinen ohitustie	TA 2025	2028	103,2	65,0	4,0	34,2
E18 kt 40 Turun kehätie Raision keskustassa	TA 2025	2031	190,0	25,5	-	164,5
Vt 4 Palokan kohta, Jyväskylä	TA 2025/TA 2027	2028	20,5	10,0	5,5	5,0
Vt 4 Lahdenväylä välillä Kehä I—Kehä III ja Ilmasillan eritasoliittymä	TA 2025	2028	64,0	41,0	20,0	3,0
Mt 101 Kehä I Maarinsolmun eritasoliittymä, Espoo	TA 2025	2027	33,7	21,0	12,7	-

Hanke-erittely

	Hyväksytty	Valmis liikenteelle	Sopimus-valtuus milj. €	Arvioitu käyttö milj. €	Määräraha-tarve v. 2027 milj. €	Määräraha-tarve myöhemmin milj. €
Vt 27 Ylivieskan eteläinen ylikulkusilta	II LTA 2025	2027	14,0	13,0	1,0	-
Kt 67 ja Vt 19 Kivi-saari—Atria	II LTA 2025/ TA 2027	2027	17,0	10,0	7,0	-
Vt 25 osuus Meltola—Mustio	II LTA 2025/ TA 2027	2028	22,0	2,5	13,0	6,5
Lieksanjoen sillan uusiminen	TA 2026	2029	20,0	0,5	1,0	18,5
Mt 1583 (Atomitie) rakentaminen välillä mt 170—Saaristotie, Loviisa	TA 2026	2028	8,4	0,4	7,0	1,0
Vt 4 Vestonmäen kohta, Joutsa, Toivakka	TA 2026	2028	18,0	2,0	8,0	8,0
Vt 9 Tampere—Ori-vesi 1. vaihe	TA 2026	2031	109,0	22,0	-	87,0
Vt 6 Keltin silta, Kouvola	II LTA 2026/ III LTA 2026	2029	37,0	10,0	7,4	19,6
Vt 9 Vartiala—Riista-vesi, Kivisillansalmen silta, Kuopio	II LTA 2026/ III LTA 2026	2029	42,0	0,3	5,0	36,7
Ratahankkeet						
Digiradan kehitys- ja verifiointivaihe	III LTA 2021/ III LTA 2026	2028	135,5	121,0	9,0	5,5
Helsinki—Riihimäki kapasiteetin lisääminen, 2. vaihe	IV LTA 2020/ TA 2024	2030	383,0	284,4	25,0	73,6
Espoon kaupunkirata	IV LTA 2020/ II LTA 2023	2028	178,5	140,8	31,0	6,7
Tampereen henkilö-ratapiha	TA 2024/II LTA 2025	2030	183,0	71,0	45,0	67,0
Rantaradan kehittäminen Karjaa—Kauklahti	II LTA 2024/ TA 2025	2028	80,0	36,0	20,0	24,0
Karjalan radan kehittäminen	TA 2025/TA 2027	2029	149,0	48,0	43,0	58,0
Suupohjan radan suunnittelu ja korjaus	TA 2025	2029	15,0	3,0	3,0	9,0
Turun satamaradan siirto	TA 2025/II LTA 2026	2028	19,0	11,0	5,0	3,0
Oulun henkilöratapiha	TA 2025/II LTA 2026	2029	34,1	21,0	6,7	6,4

Hanke-erittely

	Hyväksytty	Valmis liikenteelle	Sopimus-valtuus milj. €	Arvioitu käyttö milj. €	Määräraha-tarve v. 2027 milj. €	Määräraha-tarve myöhemmin milj. €
Rautatieliikenteen kulunvalvonta-järjestelmän modernisointi ja perus-korjausinvestointi (Digiradan toteutus-vaihe, 2025)	TA 2025	2028	10,0	4,0	3,0	3,0
Rautatieliikenteen kulunvalvonta-järjestelmän modernisointi ja perus-korjausinvestointi (Digiradan toteutus-vaiheen jatko, 2026)	TA 2026	2035	95,0	14,0	19,0	62,0
Savon rata välillä Kouvola—Kuopio nopeuden ja kapasiteetin noston toteutus	TA 2026	2029	40,8	1,0	8,0	31,8
Pääradan kehittäminen: kohtaus-paikat Riihimäki—Tampere ja perus-korjauksen aloittaminen	TA 2026	2028	100,0	5,0	45,0	50,0
Liminka—Oulu kaksoisraide	TA 2026	2031	199,0	10,0	35,0	154,0
Vaasan satamaradan sähköistys	II LTA 2026	2029	8,0	0,8	0,7	6,5
Vesiväylähankkeet						
Uuden jäänmurtajan hankinta	III LTA 2025/ II LTA 2026	2029	240,0	10,7	-	229,3
Vaasan meriväylän syventäminen	II LTA 2026	2028	15,0	1,0	2,0	12,0
Väylähankkeiden suunnittelu						
Vt 4 Hirvas—Rova-niemi—Vikajärvi -hankkeen suunnittelu	II LTA 2023/ III LTA 2026	2027	5,1	4,4	0,7	-
Tornio—Kolari sähköistys suunnittelu	TA 2024	2027	7,5	5,5	2,0	-

Hanke-erittely

	Hyväksytty	Valmis liikenteelle	Sopimus-valtuus milj. €	Arvioitu käyttö milj. €	Määräraha-tarve v. 2027 milj. €	Määräraha-tarve myöhemmin milj. €
Savon rata välillä Kouvola—Kuopio nopeuden ja kapasiteetin noston suunnittelu	TA 2024/II LTA 2025	2027	4,2	4,0	0,2	-
Pääradan kehittäminen: Riihimäki—Tampere kehittämisen suunnittelu	TA 2024	2028	22,0	12,5	6,0	3,5
Eurooppalaisen raideleveyden ratayhteyksien suunnittelu	II LTA 2025/II LTA 2026/TA 2027	2030	107,0	7,1	15,5	84,4
Muu kehittämisen hankesuunnittelu				-	17,0	-
Keskeneräiset väylähankkeet yhteensä			3 297,2	1 208,9	581,6	1 523,7
Uudet väylähankkeet						
Vt 8 leventäminen välillä Bäckliden—Brännbacken	TA 2027	2029	23,0	-	1,0	22,0
Vt 9 parantaminen Ylämyllyn kohdalla	TA 2027		49,0	-	-	49,0
Vt 13 parantaminen välillä Savitaipale—Lemi	TA 2027	2028	14,5	-	1,0	13,5
Loviisan meriväylän syventäminen	TA 2027	2028	18,0	-	6,0	12,0
Rautatieliikenteen kulunvalvontajärjestelmän modernisointi ja peruskorjausinvestointi (Digiradan toteutusvaiheen jatko, 2027)	TA 2027	2038	655,0	-	8,0	647,0
Vt 21 suunnittelu välillä Tornio—Kolari	TA 2027	2031	3,0	-	0,5	2,5
Vt 8 Ytterjeppon eritasoliittymä	TA 2027	2029	15,0	-	2,0	13,0

Hanke-erittely

	Hyväksytty	Valmis liikenteelle	Sopimus-valtuus milj. €	Arvioitu käyttö milj. €	Määräraha-tarve v. 2027 milj. €	Määräraha-tarve myöhemmin milj. €
Kt 51 Vuohimäen eritasoliittymä, Kirkkonummi	TA 2027	2029	30,0	-	1,0	29,0
Vt 2 parantaminen Porin keskustassa	TA 2027	2030	60,0	-	1,0	59,0
Uudet väylähankkeet yhteensä			867,5	-	20,5	847,0
Keskeneräiset väylähankkeet ja uudet väylähankkeet yhteensä			4 164,7	1 208,9	602,1	2 370,7

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2027	2028	2029	2030—	Yhteensä vuodesta 2027 lähtien
Keskeneräiset väylähankkeet	564 688	701 308	383 131	439 300	2 088 427
Uudet väylähankkeet	20 500	103 000	83 500	660 500	867 500
Menot yhteensä	585 188	804 308	466 631	1 099 800	2 955 927

2027 talousarvio	602 188 000
2026 III lisätalousarvio	—
2026 II lisätalousarvio	24 890 000
2026 talousarvio	522 786 000
2025 tilinpäätös	607 041 000

20. Liikenteen ja viestinnän palvelut

21. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 156 580 000 euroa.

Valtuus
Liikenne- ja viestintävirasto oikeutetaan solmimaan sopimuksia junaliikenteen hankinnoista siten, että niistä vuosina 2026—2030 aiheutuvat menot ovat yhteensä enintään 486 892 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosan kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan valtuuskohta korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan.

Lisäys talousarvioesityksen 129 680 000 euroon nähden on 26 900 000 euroa, mistä 7 400 000 euroa aiheutuu kalustoyhtiön rahoitustarvearvion tarkentumisesta ja 19 500 000 euroa kalustoyhtiön huoltokustannuksista.

Junaliikenteen hankintavaltuuden tarkistus aiheutuu kalustoyhtiön rahoitustarvearvion tarkentumisesta sekä junakaluston huoltokuluista, joiden maksamiseen käytetään tarkentuneen kirjauskäytännön mukaisesti momentin määrärahaa ja jotka laskutetaan edelleen kalustoyhtiöltä. Junakaluston huoltojen korvaukset tuloutetaan momentille 12.31.10.

2027 talousarvio	156 580 000
2026 III lisätalousarvio	10 100 000
2026 II lisätalousarvio	—
2026 I lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	123 536 000
2025 tilinpäätös	107 029 000

51. Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2026 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 350 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan viidenneksi kappaleeksi.

Peruutettu määräraha uudelleenbudjetoidaan momentille 26.01.51.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2027 talousarvio	25 386 000
2026 III lisätalousarvio	-1 837 000
2026 II lisätalousarvio	1 050 000
2026 talousarvio	119 670 000
2025 tilinpäätös	29 293 000

Pääluokka 32
TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 35 747 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 36 145 000 euroon nähden on 398 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 31 000 euroa siirtona momentilta 25.10.03 työneuvoston kustannuksiin siirtymäkaudella sekä vähennyksenä 230 000 euroa siirtona momentille 33.02.07 yhteistoimintalainsäädännön valvontaan ja neuvontaan, 180 000 euroa siirtona momentille 32.01.07 henkilöstörahastojen valvontaan ja henkilöstörahastorekisterin ylläpitoon, 13 000 euroa siirtona momentille 24.01.01 EUE-harjoittelijan palkkaus- ja muihin menoihin ja 6 000 euroa siirtona momentille 25.01.01 johtolausekoneen käytön ylläpitomenoihin.

2027 talousarvio	35 747 000
2026 III lisätalousarvio	-58 000
2026 II lisätalousarvio	-130 000
2026 talousarvio	36 565 000
2025 tilinpäätös	38 910 000

02. Elinvoimakeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 178 180 000 euroa.

Määrärahasta on varattu 46 533 000 euroa Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen työllisyyden ja elinkeinojen edistämiseen.

S e l v i t y s o s a : Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 181 641 000 euroon nähden on 3 461 000 euroa, mistä 1 240 000 euroa on siirtoa momentille 28.40.04 vanhojen alustapalvelujen ylläpitoon ja pienkehittämiseen,

1 277 000 euroa on siirtoa momentille 32.01.05 kansainvälisen rekrytoinnin palveluihin ja 944 000 euroa siirtoa momentille 32.01.10 digitalisaation kehittämiseen.

2027 talousarvio	178 180 000
2026 II lisätalousarvio	700 000
2026 talousarvio	186 145 000
2025 tilinpäätös	240 892 000

05. Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 74 490 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 70 213 000 euroon nähden on 4 277 000 euroa, mistä 1 000 000 euroa on siirtoa momentilta 32.01.66 ja 2 000 000 euroa siirtoa momentilta 32.20.40 Suomen osallistumiseen Riadissa vuonna 2030 järjestettävään maailmannäyttelyyn sekä 1 277 000 euroa siirtoa momentilta 32.01.02 kansainvälisen rekrytoinnin palveluihin.

2027 talousarvio	74 490 000
2026 talousarvio	72 895 000
2025 tilinpäätös	71 948 000

07. Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 9 565 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 9 035 000 euroon nähden on 530 000 euroa, mistä 350 000 euroa on siirtoa momentilta 28.20.01 PEPPOL-tehtävien hoitamiseen ja 180 000 euroa siirtoa momentilta 32.01.01 henkilöstörahastojen valvontaan ja henkilöstörahastorekisterin ylläpitoon.

2027 talousarvio	9 565 000
2026 talousarvio	12 954 000
2025 tilinpäätös	15 829 000

10. Digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 614 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys talousarvioesityksen 1 000 000 euroon nähden on 2 614 000 euroa, mistä 944 000 euroa on siirtoa momentilta 32.01.02 digitalisaation kehittämiseen ja 1 670 000 euroa siirtoa momentilta 28.70.01 tekoälyhankkeiden rahoitukseen.

2027 talousarvio	3 614 000
2026 talousarvio	6 570 000
2025 tilinpäätös	11 563 000

41. Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 55 620 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 61 950 000 euroon nähden on 6 330 000 euroa, missä on otettu huomioon maksatusten tarkistuksista johtuen lisäyksenä 500 000 euroa uuden kellon hankintaan Suomen ajan varmistamiseksi ja vähennyksenä 6 830 000 euroa kvanttitietokoneen skaalaukseen.

2027 talousarvio	55 620 000
2026 III lisätalousarvio	-33 415 000
2026 talousarvio	45 061 000
2025 tilinpäätös	12 089 000

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 20 712 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 21 712 000 euroon nähden on siirtoa momentille 32.01.05 Suomen osallistumiseen vuoden 2030 Riadin maailmannäyttelyyn.

2027 talousarvio	20 712 000
2026 talousarvio	20 357 000
2025 tilinpäätös	20 029 000

20. Uudistuminen ja vähähiilisyys

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 655 431 000 euroa.

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää:

13) valtionavustuslain (688/2001) ja valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014) mukaisesti sellaisiin suuren kokoluokan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeisiin, joiden tukemisen Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi.

S e l v i t y s o s a : Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 13) lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen kohdaksi 13).

Vähennys 2 000 000 euroa talousarvioesityksen 657 431 000 euroon nähden on siirtoa momentille 32.01.05 Suomen osallistumiseen vuoden 2030 Riadin maailmannäyttelyyn.

2027 talousarvio	655 431 000
2026 III lisätalousarvio	-40 000 000
2026 II lisätalousarvio	-7 967 000
2026 I lisätalousarvio	20 000 000
2026 talousarvio	691 319 000
2025 tilinpäätös	477 793 542

41. Energiatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 157 920 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 7 175 000 euroa talousarvioesityksen 150 745 000 euroon nähden aiheutuu energiatuen maksatusten tarkistuksista.

2027 talousarvio	157 920 000
2026 III lisätalousarvio	-55 700 000
2026 II lisätalousarvio	—
2026 I lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	343 078 000
2025 tilinpäätös	119 132 771

42. Puhtaan energian Suomen -kärkihankkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 300 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 11 700 000 euroa talousarvioesityksen 18 000 000 euroon nähden aiheutuu maksatusten tarkistuksista.

2027 talousarvio	6 300 000
2026 talousarvio	—
2025 tilinpäätös	—

46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 313 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 9 500 000 euroa talousarvioesityksen 10 813 000 euroon nähden aiheutuu maksatusten tarkistuksista.

2027 talousarvio	20 313 000
2026 III lisätalousarvio	-15 563 000
2026 talousarvio	20 900 000
2025 tilinpäätös	15 382 571

47. Julkisen liikennesähkön ja -kaasun lataus- ja tankkausinfrastruktuurin edistäminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 117 000 euroa.

Määrärahasta on varattu 1 914 000 euroa julkisiin liikennesähkön lataus- ja vedyn tankkausinfrastruktuurihankkeisiin (RRF pilari1) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan kolmannen kappaleen.

Lisäys 1 445 000 euroa talousarvioesityksen 2 672 000 euroon nähden aiheutuu maksatusten tarkistuksista.

2027 talousarvio	4 117 000
2026 II lisätalousarvio	-1 180 000
2026 talousarvio	8 000 000
2025 tilinpäätös	—

48. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 123 102 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 53 470 000 euroa talousarvioesityksen 176 572 000 euroon nähden aiheutuu sähkön markkinahinnan muutoksista.

2027 talousarvio	123 102 000
2026 III lisätalousarvio	-11 500 000
2026 II lisätalousarvio	-69 031 000
2026 talousarvio	239 531 000
2025 tilinpäätös	212 026 147

30. Työllisyys ja yrittäjyys

42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Valtuus
Mikäli vuoden 2026 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2027 enintään 12 000 000 eurolla.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdaksi.

2027 talousarvio	12 000 000
2026 I lisätalousarvio	6 000 000
2026 talousarvio	11 471 000
2025 tilinpäätös	5 281 256

46. Pk-yritysten tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen (arviomääräraha)

Valtuus
Mikäli vuoden 2026 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2027 enintään 900 000 eurolla.

S e l v i t y s o s a : Päätösosan valtuuskohdan kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan neljänneksi kappaleeksi.

2027 talousarvio	7 700 000
2026 talousarvio	2 400 000

50. Valtionavustus nuorten rekrytointitukeen

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Momentin vuoden 2026 talousarvion määräraha muutetaan kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

S e l v i t y s o s a : Momentti palautetaan talousarvioesitykseen.

2027 talousarvio	—
2026 II lisätalousarvio	19 700 000
2026 talousarvio	30 000 000
2025 tilinpäätös	30 000 000

40. Yritysten erityisrahoitus

41. Kotimaisen energiakapasiteetin turvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 16 000 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 8 000 000 euroa talousarvioesityksen 8 000 000 euroon nähden aiheutuu talvienergiatuen aikaistamisesta vuodelta 2028 vuodelle 2027.

2027 talousarvio	16 000 000

Pääluokka 33
SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 37 467 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys talousarvioesityksen 37 638 000 euroon nähden on 171 000 euroa, mistä 150 000 euroa on siirtoa momentille 28.40.04 ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmän rahoitukseen, 15 000 euroa siirtoa momentille 23.01.01 valtioneuvoston matkahallinnon tehtävien kokoamiseen ja 6 000 euroa siirtoa momentille 25.01.01 johtolausekoneen käytön ylläpitomenoihin.

2027 talousarvio	37 467 000
2026 III lisätalousarvio	-80 000
2026 II lisätalousarvio	-911 000
2026 I lisätalousarvio	200 000
2026 talousarvio	39 157 000
2025 tilinpäätös	40 454 000

05. Valtion lastensuojelulaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) Valtion lastensuojelulaitoksen sisällölliseen kehittämiseen, toiminnan tukemiseen ja toimintaympäristön kehittämiseen

2) sijoituspaikka- ja koulupaikkakysynnän sekä vankilan perheosaston paikkakysynnän vuosittaisen vaihtelun tasaamiseen

4) Valtion lastensuojelulaitoksen yleishallinnosta ja ohjauksesta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuvien kustannusten maksamiseen

5) Valtion lastensuojelulaitoksen toimintayksiköihin sijoitetuille lapsille tarkoitetun kuukausirahan ja heidän vanhemmilleen tarkoitetun ateriakorvauksen maksamiseen

6) Valtion lastensuojelulaitoksen toimitilojen kehittämiseen.

S e l v i t y s o s a : Päätösosan kappaleen kohdat 1)—2) ja 4)—6) korvaavat talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen vastaavat kohdat.

Talousarvioesitykseen nähden momentin nimike on muutettu.

2027 talousarvio	5 456 000
2026 III lisätalousarvio	2 500 000
2026 talousarvio	5 376 000
2025 tilinpäätös	5 374 000

06. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 26 031 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 67 000 euroa talousarvioesityksen 25 964 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 25.40.01 varmuusvankeuden käyttöönoton menoihin.

2027 talousarvio	26 031 000
2026 II lisätalousarvio	150 000
2026 talousarvio	23 866 000
2025 tilinpäätös	23 641 000

07. Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 888 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 9 888 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 33.70.20 käsittelyruuhkan purkamisesta aiheutuviin lisämenoihin.

2027 talousarvio	10 888 000
2026 talousarvio	9 731 000
2025 tilinpäätös	9 092 000

02. Valvonta

07. Lupa- ja valvontaviraston työsuojeluosaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 29 282 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 230 000 euroa talousarvioesityksen 29 052 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 32.01.01 yhteistoiminta-asiamiehen tehtävien siirrosta aiheutuviin menoihin.

2027 talousarvio	29 282 000
2026 III lisätalousarvio	58 000
2026 talousarvio	29 482 000
2025 tilinpäätös	29 437 000

08. Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 000 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 900 000 euroa talousarvioesityksen 2 100 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 33.03.63 EHDS-asetuksen toisiokäyttöä koskevien säännösten toimeenpanoon.

2027 talousarvio	3 000 000
2026 talousarvio	2 140 000
2025 tilinpäätös	2 140 000

20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 820 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 1 913 000 euroa talousarvioesityksen 5 907 000 euroon nähden aiheutuu poliisin tilaamien ruumiinkuljetusten sekä oikeuslääketieteellisten tutkimusten ennakoitua suuremmista menoista.

2027 talousarvio	7 820 000
2026 III lisätalousarvio	2 300 000
2026 talousarvio	6 000 000
2025 tilinpäätös	14 641 111

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 69 308 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 67 000 euroa talousarvioesityksen 69 241 000 euroon nähden on siirtoa momentilta 25.40.01 varmuusvankeuden käyttöönoton menoihin.

2027 talousarvio	69 308 000
2026 II lisätalousarvio	710 000
2026 I lisätalousarvio	300 000
2026 talousarvio	84 537 000
2025 tilinpäätös	81 820 000

63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 425 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 900 000 euroa talousarvioesityksen 3 325 000 euroon nähden on siirtoa momentille 33.02.08 EHDS-asetuksen toisiokäyttöä koskevien säännösten toimeenpanoon.

2027 talousarvio	2 425 000
2026 talousarvio	8 487 000
2025 tilinpäätös	7 722 000

20. Työttömyysturva

52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 500 650 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 150 000 euroa talousarvioesityksen 1 500 500 000 euroon nähden aiheutuu yleistuen tarveharkintaa koskevan siirtymäsäännöksen muutoksesta.

2027 talousarvio	1 500 650 000
2026 III lisätalousarvio	-99 850 000
2026 II lisätalousarvio	-300 000
2026 talousarvio	1 447 500 000
2025 tilinpäätös	1 309 600 000

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 767 600 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Talousarvioesitykseen nähden määrärahan käyttöä on korjattu vastaamaan valinnanvapauskokeilun aiheuttamaa arvioitua kustannusta.

2027 talousarvio	1 767 600 000
2026 talousarvio	1 750 860 000
2025 tilinpäätös	1 842 464 211

60. Sosiaali- ja terveydenhuollon tukeminen

34. Valtion korvaus erinäisistä terveydenhuollon kustannuksista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 17 990 000 euroa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 150 000 euroa talousarvioesityksen 17 840 000 euroon nähden aiheutuu lapsirauharikoksen säätämisestä rangaistuksen koventamisperusteeksi.

2027 talousarvio	17 990 000
2026 talousarvio	15 100 000
2025 tilinpäätös	14 795 050

35. Valtionosuus korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuoltoon (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain (695/2019) mukaisen valtion rahoituksen maksamiseen Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle opiskeluterveydenhuollon tuottamiseen enintään 74 690 000 euroa, josta 4 000 000 euroa on vuodelta 2026 siirtyvää määrärahaa.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen.

2027 talousarvio	70 690 000
2026 III lisätalousarvio	4 000 000
2026 II lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	73 348 000
2025 tilinpäätös	72 732 000

70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen

20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 35 510 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

5) enintään neljää henkilötyövuotta vuosittain vastaavan henkilöstömäärän, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkaamiseen kansalliseen rokotusohjelmaan sisällytettäväksi ehdotettujen rokotteiden arviointityöhön, rokotteiden hankintaan, rokotusten epidemiologisten ja immunologisten vaikutusten, kattavuuden ja turvallisuuden selvittämiseksi sekä niiden seurantajärjestelmien kehittämiseksi.

Selvitysosa: Päätösosan ensimmäinen kappale korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen ja päätösosan toisen kappaleen kohta 5) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 5).

Vähennys 1 000 000 euroa talousarvioesityksen 36 510 000 euroon nähden on siirtoa momentille 33.01.07 Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan käsittelyruuhkan purkamiseen.

2027 talousarvio	35 510 000
2026 III lisätalousarvio	-2 500 000
2026 talousarvio	40 710 000
2025 tilinpäätös	123 410 000

21. Terveysvalvonta (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 370 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 30 000 euroa talousarvioesityksen 400 000 euroon nähden on siirtoa momentille 28.40.04 ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmän rahoitukseen.

2027 talousarvio	370 000
2026 talousarvio	430 000
2025 tilinpäätös	430 000

Pääluokka 35
YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 36 613 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Muutos talousarvioesityksen 36 189 000 euroon nähden on 424 000 euroa, missä on otettu huomioon lisäyksenä 430 000 euroa siirtona momentilta 28.70.01 tekoälyhankkeiden rahoitukseen ja vähennyksenä 6 000 euroa siirtona momentille 25.01.01 johtolausekoneen käytön ylläpitomenoihin.

2027 talousarvio	36 613 000
2026 II lisätalousarvio	405 000
2026 talousarvio	38 038 000
2025 tilinpäätös	41 952 999

65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa saa käyttää:

3) saaristolain 12 §:n mukaisiin avustuksiin saariston luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön hoitoon.

Selvitysosa: Päätösosan kappaleen kohta 3) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 3).

2027 talousarvio	2 025 000
2026 talousarvio	2 375 000
2025 tilinpäätös	2 175 000

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus
Metsähallitus oikeutetaan luovuttamaan omaisuuden käyvällä arvolla valtion kiinteistövarallisuutta, joka muodostuu noin 28 hehtaarin määräalasta kiinteistöstä 91-432-6-4 ja sillä sijaitsevista rakennuksista sekä valtion kiinteistövarallisuutta, joka muodostuu noin 13 hehtaarin määräalasta kiinteistöstä 91-425-4-1 ja sillä sijaitsevista rakennuksista.

Valtioneuvosto päättää luovutusten tarkemmista ehdoista.

S e l v i t y s o s a : Päätösosa lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdaksi.

Suostumuksen mukainen kiinteistövarallisuus sijaitsee Helsingin kaupungissa, Uudenmaan maakunnassa. Kyseessä on Vallisaaressa, Kuninkaansaaressa ja Pukkisaaressa sijaitsevien tiettyjen maa-alueiden ja niihin rajoittuvien vesialueiden sekä niiden rakennuskannan luovutus. Kokonaisuus muodostuu yhteensä noin 41 hehtaarin suuruisesta maa- ja vesialueesta, jolla on yhteensä noin 70 rakennusta (yhteensä noin 8 600 brm^2). Omaisuuserä on tällä hetkellä Metsähallituksen omistajahallinnassa.

Kohteella on oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuuta annetun lain (973/2002) 4 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisia erittäin huomattavia luonnonsuojelullisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja. Tästä syystä kohteiden luovuttamiseen tarvitaan eduskunnan suostumus.

2027 talousarvio	45 719 000
2026 talousarvio	49 071 000
2025 tilinpäätös	52 325 000

54. Avustukset merialueen suurten alusöljyvahinkojen jälkitorjunnan järjestämiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain nojalla rannikkokunnille myönnettävään avustukseen eräiden rannikkokuntien yhteistyöstä suuren alusöljyvahingon jälkitorjunnassa annetun lain mukaisen varautumissuunnitelman valmisteluun ja valmiuden ylläpitoon liittyviin kuluihin. Avustus myönnetään Uudenmaan ja Kymenlaakson maakuntien rannikkokunnista muodostettavan yhteistyöalueen kunnille.

Avustusta myönnetään toteutuneita kustannuksia vastaan, kuitenkin enintään 50 000 euroa kutakin hakemuksessa mukana olevaa kuntaa kohti. Avustuksen perusteena oleviin kustannuksiin hyväksytään varautumissuunnitelman valmistelusta aiheutuvat palkkakustannukset ja ostopalvelut sekä varautumiseen liittyvästä sopimuksellisesta varautumisesta ja valmiuden ylläpidosta aiheutuvia kustannuksia.

Valtionapuviranomaisena toimii ympäristöministeriö.

S e l v i t y s o s a : Momentti lisätään talousarvioesitykseen.

Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi eräiden rannikkokuntien yhteistyöstä suuren alusöljyvahingon jälkitorjunnassa. Esityksessä lisätään lainsäädäntöön Uudenmaan ja Kymenlaakson rannikkokunnista muodostettavalle yhteistyöalueelle velvoite laatia varautumissuunnitelma Suomenlahdella tapahtuvan suuren alusöljyvahingon jälkitorjunnan järjestämiseksi. Määrärahaa käytetään kattamaan jälkitorjunnan varautumissuunnitelman laadinnasta, valmiuden ylläpidosta ja varautumiseen liittyvästä sopimuksellisesta varautumisesta rannikkokunnille aiheutuvia kustannuksia.

2027 talousarvio	700 000

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

57. Valtion tukeman asuntokannan avustukset (siirtomääräraha 2 v)

Määrärahaa saa käyttää:

4) aiempina vuosina myönnettyjen avustusten maksatukseen, joka kohdennetaan maksatuspäätösperusteisesti.

S e l v i t y s o s a : Päätösosan kappaleen kohta 4) korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan toisen kappaleen kohdan 4).

2027 talousarvio	50 600 000
2026 II lisätalousarvio	—
2026 talousarvio	80 600 000

58. Valtion tukeman asuntotuotannon valtuudet (arviomääräraha)

Valtuus
Mikäli vuoden 2026 takauslainavaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2027.

S e l v i t y s o s a : Päätösosan valtuuskohdan kappale lisätään talousarvioesityksen momentin päätösosan valtuuskohdan viimeiseksi kappaleeksi.

2027 talousarvio	124 850 000
2026 II lisätalousarvio	-26 950 000
2026 talousarvio	152 020 000

Pääluokka 36
VALTIONVELAN KOROT

01. Valtionvelan korko

90. Valtionvelan korko (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 408 559 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa talousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Vähennys 1 437 000 euroa talousarvioesityksen 4 409 996 000 euroon nähden aiheutuu tarkentuneesta korkoarviosta.

2027 talousarvio	4 408 559 000
2026 III lisätalousarvio	299 000 000
2026 talousarvio	3 223 632 000
2025 tilinpäätös	2 987 610 311